

TRANSCRIPT VAN DE VERZAMELCOMMISSIE VAN GEMEENTE WESTLAND
d.d. 19 juni 2024

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedenavond dames en heren. Van harte welkom bij deze verzamelcommissie van 19 juni 2024. Een aantal mededelingen. De heer Van der Wel van de ChristenUnie-SGP is verhinderd. Burgemeester Arends is verhinderd en het is niet nodig denk ik zo te zien, maar ik wil toch even melden dat bij deze brede commissievergaderingen de zitplaatsen tegenwoordig anders verdeeld worden. Dat gaat naar rato van het aantal raadszetels vanaf heden. Nogmaals, het is nu niet nodig zo te zien. We hebben nog meer dan genoeg plek in de ring. Maar voor een volgende keer is dat wel zeker aan de orde.

2. Mededelingen van de portefeuillehouder

De voorzitter: Mededelingen van de portefeuillehouders. Ik heb geen seintjes gekregen, dus dat gaat goed.

3. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Agendapunt 3, het vaststellen van de agenda. Iemand over de agenda van vanavond? En zo niet, dan gaan we dat doen. Dank u wel.

4. Spreekrecht voor burgers

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld vanavond, tot vijf minuten geleden niet in ieder geval. Iemand nog behoefte om ... Nee ook niet. Dank u wel.

5. Voorstel tot vaststelling van de Jaarrekening

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5, het voorstel tot vaststelling van de Jaarrekening 2023. Wellicht kent u de procedure. U heeft allen de gelegenheid gehad om dertig vragen per fractie alvast te stellen. Die antwoorden zijn ook uw kant opgekomen. Ik zou eigenlijk nu willen starten met een rondje van een vraag of drie. Wellicht dat u nog dat niet nodig heeft, maar in ieder geval in de eerste ronde maar even drie vragen, even kijken hoe ver we komen. Dan begin ik aan de rechterkant. De heer Kester, GBW.

De heer Kester: Dank u wel voorzitter. Wij hebben onder andere een vraag gesteld over de aansluiting van het resultaat vanuit de exploitatie naar de balans. Daar hebben wij een antwoord op gekregen en waarvoor dank. Daar wordt verwezen naar het eigen vermogen van de gemeente. Daar wordt onder andere verwezen naar de pagina's 218 tot 226. Dus ik heb dat ook even getracht te volgen. Maar helaas moet ik constateren in de balans wordt uiteindelijk het eigen vermogen ultimo 2023 gesloten met 270.694.000 euro en de onderliggende specificatie, die geeft een saldo aan van 266.883 euro. Dus mijn vraag even heel kort is: kan het verschil worden toegelicht? En de volgende vraag daarbij is: is de onderliggende specificatie de juiste of is de balans niet in evenwicht? Dat is vraag één. Zal ik de volgende vraag meteen doen? Die gaat over ... Wij hebben ook een vraag gesteld graag een uitgebreide toelichting op de fiscale status van de kostenplaats, dat betreft het hotel, te onderscheiden in omzet- en vennootschapsbelasting. In het antwoord woord gegeven: dit is besproken tijdens de aankoop. Maar volgens mij schrijdt de tijd voort en worden er nu vragen gesteld bij deze Jaarrekening en niet bij de aanvang van het hotel. Dus ik ben niet of wij zijn niet zo heel erg gelukkig met dit

antwoord. Dat is één. Dan vervolgens wordt er gezegd vennootschapsbelasting is niet van toepassing, omzetbelasting op de huidige dienstverlening door Fletcher is nog onderwerp van gesprek met de Belastingdienst. Toen kreeg ik een terugblik of een terugblik op wat er op dit moment ook nog loopt binnen de Jaarrekening. Dat betreft oude aanslagen vennootschapsbelasting die nog niet vastgesteld zijn van uit mijn hoofd vanaf 2017. Dus als we hier dezelfde kant mee uitgaan, dan baart dat ons ook ernstig zorgen, dus wij zouden graag willen weten: waarom is hier nog geen besluit over genomen? Want bij mijn weten zo ingewikkeld is dit niet. Dat waren op dit moment even de twee vragen.

De voorzitter: Oké. U kunt altijd eventueel in de tweede ronde nog verder. Ik kijk maar even de kring rond. Nee, we komen zo. De heer Van Harmelen, ChristenUnie-SGP.

De heer Van Harmelen: Ja, deze doet het wel. Ja, ik had een drietal vraag. Allereerst wil ik het college bedanken voor het beantwoorden van al de vragen. Maar de vraag vijf van ons, dat gaat over, ik zal hem even voorlezen. De gemeente heeft in 2023 per saldo 1 miljoen besteed aan volkshuisvesting en 158.000 euro aan de huisvesting van arbeidsmigranten. En dat staat allemaal op pagina 39. We hebben gevraagd naar een specificatie hiervan en wat hiervan besteed is en van de Rijksoverheid ontvangen aan en voor de starters, statushouders, vluchtelingen, Oekraïners en overigen en natuurlijk de arbeidsmigranten, inclusief het aantal begroot en gerealiseerd. Daar hebben we eigenlijk helemaal geen antwoord op gekregen. Dus wij ontvangen graag nog een specificatie oftewel antwoord op het eerste deel van vraag 5 en dat hoeft niet vanavond. Dat mag ook schriftelijk, want ik kan me voorstellen dat dat niet helemaal paraat is op dit moment. Dan hebben we nog een vraag over vraag elf, onze vraag elf dan. Dat gaat over de inburgering. De vraag was: de meeste intakes worden afgenomen binnen de daarvoor gestelde termijn. Bij hoeveel procent lukte dat niet binnen de termijn en wat is daarvan de reden? Dat antwoord is dan bij 40 procent van de inburgeraars is het niet gelukt binnen de daarvoor gestelde termijn een intake af te nemen. Als reden wordt aangegeven het administratieve proces vergt veel inspanning en intern wordt gewerkt aan verbetering van dit proces. Ja, we begrijpen dat antwoord niet helemaal, dus we willen graag daar een toelichting op hebben en we vinden het percentage nogal erg hoog. En dan de laatste vraag, dat gaat over onze vraag 18 en dat gaat over de lasten van de afvalinzameling. Die zijn 1 miljoen lager dan begroot, maar 1,6 miljoen hoger dan in 2022. Kan het college een specificatie geven van deze 1,6 miljoen. Hoeveel meer of minder plastic is er in 2023 gescheiden ten opzichte van 2022? Daar hebben we antwoord op gekregen, maar die eerste vraag niet. Dus we kunnen uit het antwoord niet opmaken of de kosten van het nieuwe afvalbeleid zijn toe- of afgenomen. Kan het college ons duidelijk maken wat de totale kosten zijn onder het oude systeem en wat de totale kosten zijn onder het nieuwe systeem? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga even terug naar LPF. De computer is opgestart, begrijp ik. De heer Van Koppen.

De heer Van Koppen: Heel goed, voorzitter. Dank u wel. Ik moet natuurlijk de top drie nog even maken uit alle vragen die we hadden. Nee, eerst vraag veertien van ons. Dat was een vraag over de begraafplaatsen. De vraag hadden we daar gedaan of gesteld van begrafenissen en crematies, is er al zicht op een crematorium? Welke resultaat is er bereikt? En dan krijgen we als antwoord dat er heel veel overledenen zijn, maar minder begrafenissen. Jam dat was juist de vraag of er al zicht is op een crematorium, maar dat wordt verder helemaal niet genoemd. Dus is daar zicht op? Omdat we juist die trend zien dat er meer overledenen zijn in Westland, maar het aantal begrafenissen juist daalt. Dat is één. Twee, is onze vraag nummer achttien. We hadden daar in eerste instantie een vraag gesteld en dat was heel simpel, dat was op een pagina over wat het gekost had. Wij zagen grote verschillen waar te nemen. Toen vroegen we waar komen al die grote verschillen

vandaan. Die hadden we gesteld, die vraag. Dan krijgen we vanuit de organisatie terug via de griffie van kunnen jullie dat specificeren. Dan hebben we dat helemaal gespecificeerd van we zien verschil en dat verschil en waar ligt het aan en wat sub-vragen allemaal opgesteld en dan krijgen we terug: ja, wat we begroot hebben en wat we betaald hebben, dat wat er verschil ertussen zit, dat noemen we het prijsverschil. Ja, dat snappen we, maar al die sub-vragen waar om gevraagd is, die worden verder niet behandeld. Komt dat door personeel, komt dat door, nou ja en al die vragen hebben we daarin gesteld, waardoor het mogelijk zou kunnen komen, maar nu wordt het in de algemeenheid afgedaan met het verschil tussen wat we betaald hebben en wat het kost, dat is het prijsverschil. Dat is de tweede, dus hoe zit dat, die specificatie graag. En de laatste, dat was onze vraag 23. Daar hadden we 2,5 miljoen dubieuze debiteuren. Dat is fors en dat wordt verder niet toegelicht. Dus ja, een fors bedrag om even af te schrijven gewoon als verliespost. Wij willen graag weten, die dubieuze debiteuren, op welke posten heeft dit betrekking? Dat waren ze.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Dan gaan we weer verder in de kring. De heer De Gier, PvdA.

De heer De Gier: Dank voorzitter. Ja, even kijken. Drie vragen. De eerste vraag, uitvoering van de Woonvisie lijkt wat achter te blijven. Hoewel het wel goed is dat het percentage sociale huur afgelopen jaar is gestegen naar 18 procent volgens de Jaarrekening kan je ook zien dat over de afgelopen 4 jaar het eigenlijk maar 12,5 procent is. Elke keer als ik daarna vraag dan wordt er geschermd van ja, we hebben nou eenmaal in De Westlandse Zoom afspraken gemaakt dat daar geen sociale huur bij zou zitten. Dus mijn vraag is eigenlijk van wat is het percentage als je ONW en De Westlandse Zoom buiten beschouwing laten. Hoeveel procent sociale huur hebben we dan en voldoen we dan wel aan de Woonvisie? De tweede vraag. Ik had die vraag gesteld over afval, maar ik zie in andere beantwoordingen dat dat ook over de zwembaden gaat, dat je ... Daar storten we geld, zowel in voorzieningen als in reserve en dat is allemaal bedoeld voor egalisatie. Dan denk ik van ja nu hebben we dus bij die twee dingen in ieder geval, maar volgens mij op meer plaatsen hebben we dan reserves en voorzieningen allemaal met hetzelfde doel en kunnen we dat niet tot één iets terugbrengen? En hoe komen we daar in de toekomst nou ooit vanaf? Want het blijft natuurlijk onduidelijk waarom het nou de ene keer in een reserve wordt gestort en andere keer in een voorziening, et cetera. De derde vraag. Ik maak me al een tijd zorgen, maar als De Veiling straks gesloopt wordt, is er in ieder geval een zorg minder van wij hebben nou die exploitatie van De Noviteit en De Veiling overgenomen. En ik zie wel in de Jaarrekening en in de beantwoordingen opgenomen dat er allemaal extra kosten zijn qua investeringen, dat er een toiletgebouw opgeknapt moet worden, et cetera, et cetera. Maar hoeveel kost nou eigenlijk het feit dat wij dat zelf zijn gaan exploiteren? Want we hebben volgens mij de afgelopen twintig jaar altijd heel veel commentaar gehad op die stichtingen dat ze die exploitatie niet rond kregen, maar volgens mij doen we het nu zelf en krijgen we het ook niet rond, dus hoeveel kost dat nu? Om het maar even bij drie vragen te houden.

De voorzitter: Heel goed. Dank u wel. Nee, de heer Plomp niet. De heer Bakker, VVD.

De heer Bakker: Ja, ik houd het bij één vraag. Bij 5B, VVD 5B en dat gaat over de beantwoording van die vraag staat Westlanders van 23 jaar en ouder moeten onder andere voor cultuurbeoefening terecht kunnen in De Naald. Hiermee wordt toch indirect het belang van De Naald voor Westland aangegeven, wat de Westlandse VVD betreft. Dan zou je daar een aantal politieke vragen over kunnen stellen. Doen we niet. Dat komt later. Dit blijkt ook uit het rapport. En nu horen wij van het college dat er opnieuw een gesprek aangegaan wordt. Kan het college de eerdere uitkomsten van de projectgroep en de stedenbouwkundige verkenning delen met de raad, zodat we die ook nog mee kunnen nemen hierin? Dat is de enige en de rest is politiek. Dat doen we een andere keer.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De heer Eeltink, CDA.

De heer Eeltink: Eén vraag. De rest speel ik door naar mijn collega's. Het ging over de 1.360.000 die we hebben gespendeerd aan de chalets die opgeslagen staan in De Lier. Dat is de CDA vraag 25. Daar was onze vraag: heeft die 1.360.000 alleen betrekking op de aanschafwaarde en niet op de kosten voor bewaking, opslag en ga zo door? Daar hebben wij inderdaad gehoord dat dat inderdaad de aanschafwaarde is, maar dat levert wel de vraag op van en wat omvatten dan die meerdere kosten voor opslag, bewaking en hoe moeten we dat zien? Wordt daar afgeschreven op die chalets nu ze daar al een tijdje in de opslag staan?

De voorzitter: Oké, dank u. En aan welke collega kan ik dan het woord geven? de heer Chafiâ.

De heer Chafiâ: Ja, dat was een vraag, dus we hebben er nog twee over als ik het goed heb. Onze vraag 3 gaat over de wegenprojecten. Er staat inderdaad in de Jaarrekening aangegeven dat een aantal wegenprojecten vertraagd zijn of niet door zijn gegaan en dat er daarmee 1.233.000 euro voordeel is, maar vervolgens wordt er daarvan maar 0,765 miljoen, dus dat is bijna een vijftal minder in een reserve gestopt. Daar hebben we uitgebreide vragen over gesteld. En daar is een vrij beroerd antwoord opgekomen. Op het moment dat we vragen waar komt dat verschil vandaan en waarom zijn deze keuzes gemaakt en er staat ja, de projecten hebben wat langer geduurd, dan is dat geen antwoord op de vraag. Dus ik zou hier de vraag nog een keer willen neerleggen. Waar komt dat verschil vandaan? Waarom is dat op deze manier in de reserve gestort en om welke projecten gaat het? Want dat staat niet gedefinieerd. En dan nog de derde vraag. Die heeft te maken met de ombudsman. Die staat in de Jaarrekening benoemd, maar ook in de Kadernota. Wat we in een Jaarrekening ziet staan, is dat er in 2023 diverse scenario's zijn uitgewerkt en dat daarbij is besloten dat daar verder niets is uitgekomen, maar in de Kadernota zien we hier vervolgens wel iets over terug. Die vraag hebben we gesteld. Er werd financieel ingegaan op wat dat dan betekent, maar er wordt niet ingegaan op waarom is er bij de Jaarrekening aangegeven dat de scenario's zijn uitgewerkt, maar er niks mee is gedaan en waarom vinden we dit vervolgens toch wel terug in de post van 150.000 in de Kadernota. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En dan ten slotte de heer Duijsens, Westland Verstandig.

De heer Duijsens: Ja, dank u wel. Even kijken. Ik begin bij onze vraag 28. Daar hadden we gevraagd van goh, hoe komt je nou in 2023 tot 965 fte. En dan verbaast het wat het antwoord daarop, daar wordt een beetje de indruk, nee het wordt zelfs zo geschreven van dat die 965 fte, die sluiten aan op het beschikbaar gestelde personeelsbudget, dus wordt nou eerst het personeelsbudget vastgesteld en gaan we uit van, wat is het gemiddeld, 80.000 euro aan fte en zo kom je op het aantal? Want als je dan ziet hoeveel aantallen er waren, dan is er opmerkelijk minder, dus dan moet op dat P-budget moet een flink bedrag, en dat is ook zo, in 2023 zijn overgehouden. Dus de vraag is: hoe wordt dat nou bekeken, dat aantal fte? Omdat we ieder jaar zien we dat er los van de niet vervulde vacatures ieder jaar, zien we dat er minder fte zijn ingezet in het betreffende jaar, jaar in, jaar uit zou ik bijna willen zeggen dan in de begroting zijn opgenomen. En dan zou je denken dan moet daar wat ruimte zitten als we ergens dringend geld voor andere dingen nodig hebben. Dan bij vraag 21, daar staat dat voor de Berkenflat 2 een bedrag ontvangen is in 2022, maar dat is in 2023 geboekt blijkbaar voor het project Berkenflat 2 van 2 ton. Vraag is: is dat voor de kosten die de gemeente maakt of iets dergelijks? Dus dat is blijkbaar een subsidie van het Rijk of van de Provincie. Of wordt dat doorspeeld naar Arcade dan wel naar de Berkenflat stichting. En de derde vraag is hetzelfde. Vraag 18. Er is 157.000 uitgegeven voor de huisvesting van tijdelijke opvang arbeidsmigranten. Je zou denken van dan hebben we toch één bed ergens van de grond gekregen, maar dat is niet zo, want dat is dan weer kosten voor beleid, begeleiding, initiatieven en projecten. En ik vraag me dan af, ik vind het knap als dat in 2023 is uitgegeven, want volgens mij behalve een bezwaarschrift tegen het advies van de adviescommissie alsnog ongegrond verklaren, is op

het gebied van die arbeidshuisvesting in 2023 weinig vanuit het college aan geld uitgegeven kunnen worden. Tot zover.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Dan gaan we maar voor de eerste antwoorden ik denk naar wethouder Van der Stee. Vergeet uw kaartje niet, want anders kunt u waarschijnlijk niet, bent u niet te horen voor de commissieleden en voor de geïnteresseerden thuis.

De heer Van der Stee: Voorzitter, dank u wel. Een aantal vragen die bij mij horen naar aanleiding van de technische beantwoording. Ik heb een aantal heel specifieke vragen gekregen van de heer Kester van de aansluiting resultaat balansverschiltoelichting en is het dan in evenwicht. U ging heel snel met een heleboel specifieke vragen en ik moet u eerlijk zeggen, die kan ik zo niet beantwoorden. Ik kijk even nog naar mijn computer of er inmiddels vanaf de tribune ook een antwoord is, maar die heb ik nog niet, dus ik zou dat graag schriftelijk willen beantwoorden. Dat geldt ook ten aanzien van de fiscale regeling van het hotel. Die moet ik uitzoeken. En op uw derde vraag, u had op een gegeven moment dat u zich ernstig zorgen maakte over de oude aanslagen van de vennootschapsbelasting. Wij hebben al goed nieuws. Wij zijn eruit met de Belastingdienst, alleen wij moeten het nog berekenen. Het ziet ernaar uit dat dus die aanslagen herberekend zullen gaan worden van de afgelopen jaren vanaf 2016. Dat valt in ons voordeel uit, maar de precieze bedragen hoop ik na de zomer in het najaar te weten, want er moeten opnieuw berekeningen door ons en de Belastingdienst gedaan worden. Dus ik had ook de nodige zorgen, maar de zorgen zijn al iets minder ernstig. Maar ik ga pas de zorgen helemaal verminderen als ik de uitkomsten zeker weet. Die verwachten we dus in het najaar. Voorzitter, dat even op die drie vragen. Dus ik doe een deel bij u schriftelijk. Dan ten aanzien van een vraag die werd gesteld door de heer De Gier over hoe zit het nou, ik zie bij allerlei posten reserves en voorzieningen en dat ook soms voor hetzelfde. Dat heeft te maken, hebben we het laatst ook al een keer volgens mij hier gehad over het afval, waarom we voor het één een voorziening hebben en voor het andere een reserve. We hebben het ook gehad bij OBWZ. Daar hebben we op een gegeven moment een voorziening voor de mogelijke verliezen die gekwantificeerd zijn. Daarvan hebben we nu bij het voorstel ook dat we een reserve maken, omdat er een aantal dingen niet exact te berekenen zijn. Bij voorzieningen mogen wij exact berekenen welke risico's er zijn en daar tref je een voorziening voor. Die zijn te kwantificeren. Die zijn ter hoogte van een bepaald bedrag. Bij reserves weten we dat we een plan hebben of we weten dat er nog dingen aankomen waarvan we zeggen van oké, dat weten we niet precies wat het is, maar we maken er een reserve voor en daar kunnen we dat later van betalen. En voor die reserve-uitgaven zullen we ook altijd bij u in de raad weer terugkomen. Dus bij de voorzieningen en ik kan u nog anders verwijzen naar de Nota reserves en voorzieningen, daar hebben we dus echt de risico's op een gegeven moment gekwantificeerd en dat heeft ook te maken met BBV-regels. Als ik dan kijkt naar het verhaal van OBWZ en OMW, daar blijkt dus dat gewoon een aantal zaken die wij nu zien rondom stikstof, dat zien we als een serieus risico, die mogen we niet in de voorziening doen, die mogen we ook niet kwantificeren, want die is niet te kwantificeren, dus daarom hebben we de vrijval nu overgezet naar een reserve voor de mogelijke tegenvallers dus die we nog niet weten. Ik hoop dat daarmee een stukje duidelijkheid voor u is.

De heer De Gier: Voorzitter. Misschien kan de wethouder dan ook vertellen of als er dan een project problemen oplevert, dus een van die risico's wordt waar of OBWZ dan ook kan aangeven van we halen het niet, want dit komt door de stikstof en dat komt door rente of andere bouwrisico's of wat dan ook. Want ja, de ene komt uit de ene en de andere komt uit de andere.

De heer Van der Stee: Voorzitter, een duidelijke vraag. Wij proberen dat altijd wel in het jaarverslag altijd op te nemen. Ook bij de GREX, die weliswaar niet openbaar is, nemen we daar ook de zaken in mee en ik kan dat

ook toelichten. Sowieso worden de grote afwijkingen altijd in de Jaarrekening opgenomen en dus ook aan u op die manier verteld. Ja, en als u daar nog specifiek op in wil gaan, dat kan ik wel doen, maar zeker ten aanzien van de GREX en bepaalde voorzieningen, daar zit natuurlijk geheimhouding op, dus die cijfers die geven we niet, maar die vragen wil ik gerust nog op een ander moment beantwoorden. Maar in principe de grote afwijkingen en zeker als ze ook hebben voorgevallen, want dan is het inmiddels een vaststaand feit, dan staat het netjes in de Jaarrekening en in het verslag. Voorzitter, dan was er nog een vraag voor mij rondom de twee ton van de Berkenflat. En ik ga even kijken, want we hebben volgens mij een subsidie binnen gekregen die we voor ... Nee, ik moet het anders formuleren. Er zijn regelmatig voor allerlei woonprojecten subsidies, hetzij vanuit het Rijk hetzij vanuit de Provincie. Volgens mij is deze twee ton ook een subsidie die we alvast hebben aangevraagd voor het project. Ik weet uit mijn hoofd niet en ik krijg ook nog niet het signaal vanuit de organisatie hoe de voorwaarden zijn en of dat voor onze kosten is of voor de gezamenlijke kosten of door wie dat betaald is. Dus ik doe die ook nog even bij u schriftelijk af. Dat waren volgens mij mijn vragen, voorzitter.

De voorzitter: Oké. Dan gaan wij ... Oh, de heer Van Koppen.

De heer Van Koppen: Voorzitter, is mijn vraag over dubieuze debiteuren niet voor wethouder Financiën denk? Niet?

De heer Van der Stee: Ik ben misschien dubieus, maar u heeft helemaal gelijk. Sorry dat ik u even vergat. Ja, de voorziening is voor het geval van de debiteuren die dus niet betalen, bestaat uit twee delen. Een risicovolle debiteuren waar een probleem is, die zijn vaak voor 100 procent voorzien en deel twee is op basis van ervaringscijfers van daadwerkelijke boekingen wordt over de resterende debiteurrekening een bedrag opgenomen wat lang erop staat. In het verleden heeft u volgens mij ook wel eens van ons een lijst gehad achter het slotje. Als u daar behoefte aan heeft, dan moeten we die nog even voor u maken, maar die blijft in ieder geval achter het slotje, zoals in het verleden ook geweest is. Maar ik zie u al knikken.

De heer Van Koppen: Graag, want er staat dat hij tweemaal per jaar wordt geactualiseerd en hij is van 1,7 miljoen naar 2,5 miljoen, dus er is ineens 7 ton bijgekomen. Dat is best wel een fors bedrag. Dan zouden we wel graag willen weten inderdaad waar dat vandaan komt.

De heer Van der Stee: Gaan we voor u regelen.

De voorzitter: Ja, oké. Dank u. We gaan naar de volgende. De heer wethouder Ferwerda. En ook even een pasje mee. Ja.

De heer Ferwerda: Ja, dank u wel voorzitter. Dank u wel voor de vragen stellen. Ik heb er een aantal gehoord waar ik graag antwoord op geef. Eén van de LPF gaat over hoe kijkt u naar begraven en wat wilt u met crematoria eventueel. In 2025 gaan we dat helemaal onderzoeken van begin tot het eind, de kosten, wat we ermee willen en wat de mogelijkheden zijn. Crematorium is één, maar er zijn nog meerdere varianten en vormen die we aan het onderzoeken zijn. We zijn ook met de uitvaartbranche aan het praten al wat er wenselijk is en wat zij wenselijk achten. En ik ben het met u eens dat er wel iets moet gebeuren om te zorgen dat we onze eigen faciliteiten ook optimaal gaan gebruiken en daar strekt dat onderzoek zich toe en daar hebben zich ook al partijen gemeld die met ons daarover willen praten. Dus ik denk dat we in de loop van volgend jaar daar een mooi plan aan de raad voor kunnen leggen. De PvdA, die stelde een aantal vragen. Wat is exact het percentage als we ONW en OBZW uit alle andere plannen halen ten aanzien van sociaal. Dat heb ik niet paraat. Dat kunnen we misschien in percentages uitdrukken. Maar ik was blij met uw constatering dat we de afgelopen jaren echt omhoog aan het gaan zijn en volgens mij is dat de doelstelling van uw vraag om dat

met elkaar te constateren en dat we ook op sommige plekken, ook in het ONW-gebied, ook in het OBWZ-gebied, maar ook bijvoorbeeld in Poeldijk recent nog hebben besloten om verder te gaan met sociale woningen. En daar is de raad ook blij mee geweest destijds. De Noviteit, hoeveel kost dat. We hebben de pech gehad en dat ligt niet aan of wij het exploiteren of iemand anders het exploiteert, als het ons pand is en zij zitten erin en de kachel gaat kapot en je hebt afgesproken dat wij daarvoor verantwoordelijk zijn, dan hadden hoe dan ook die kosten onze kant opgekomen. Dus in dit geval hebben we een aantal tegenslagen gehad in De Noviteit, ad hoc een reparatie moeten uitvoeren. Ja en dat zie je terug in de Jaarrekening. En de bedoeling was eigenlijk om eerder al van De Noviteit een plan klaar te hebben wat gaan we daarmee doen en hoe gaan we zorgen dat we dat netjes wegzetten, maar zoals u ook weet, is hier in de raad een greep uit De Noviteit gehaald voor de duur van een jaar, waardoor we dat plan nog niet hebben kunnen ontwikkelen. De VVD vroeg naar het rapport rondom WestlandTheater De Naald. Volgens mij heeft u dat gister ontvangen. Als dat niet zo is, hoor ik dat graag. En hebben wij ook aangekondigd samen met mijn collega van Cultuur dat we graag in gezamenlijkheid met u daar het gesprek over gaan voeren en plannen daar kort na het zomerreces al een bijeenkomst voor. Dat waren de vragen die voor mij waren. Dank u wel voorzitter.

De heer De Gier: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Gier.

De heer De Gier: Mag ik over dat laatste antwoord wat vragen, want we gaan natuurlijk straks de Kadernota behandelen en daar ontbreekt De Naald totaal in. Weliswaar staat er bij de ontwikkeling Verdilaan iets over combineren wonen en cultuur, maar De Naald wordt voor de rest niet genoemd. Is na de zomer niet wat laat, want we zouden toch in de Kadernota daar eigenlijk al wat over willen horen zeggen.

De heer Ferwerda: Ja, ik vind na de zomer ruim op tijd. De Kadernota geeft kaders aan voor hoe wij de begroting gaan opwerken. Maar bij de begroting kan de raad nog allerlei momenten benutten om daar een andere richting aan te geven, dus wij denken dat we dat zorgvuldig moeten voorbereiden, dat u even de tijd nodig heeft om dat te doorgronden, dat wij de tijd nodig hebben om dat integraal, een hele Verdilaanontwikkeling en een keus voor een WestlandTheater De Naald op te werken en dat met u door te nemen in een interactieve sessie, dan kunt u daar voldoende energie in stoppen om dat tot een goed einde te brengen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan gaan we naar wethouder Van Staalduinen.

Mevrouw Van Staalduinen: Wat zitten we laag hier. Hij wil niet hoger. Ik had twee vragen van de ChristenUnie-SGP. Ik heb überhaupt heel weinig antwoorden, want alles is wel redelijk specifiek. Die eerste, daar gaf u al van aan dat is een specificatie. Dat is niet nu te geven, dus die komt schriftelijk. En die 40 procent. Ja, ik vermoed dat dat te maken heeft met personeelstekort, maar die wil ik ook even uitzoeken, dus die krijgt u ook schriftelijk. En de chalets zijn ook op dit moment niet uit te zoeken, dus alles komt bij mij schriftelijk terug.

De voorzitter: En die laatste vraag was van het CDA over die chalets.

Mevrouw Van Staalduinen: Ja, laatste was van het CDA. Vraag 25.

De voorzitter: Duidelijk. Dan gaan we naar wethouder Valstar.

De heer Valstar: Ja, dank voorzitter. De vraag van de ChristenUnie-SGP, vraag 5, daar zat alleen het stukje arbeidsmigranten in, dus ik hoop dat ik daarmee off the hook ben en dat mijn collega's dat schriftelijk verder gaan beantwoorden. Dan de vraag van de LPF, 18, dat was ook een deel die in de vraag zat. Daar kan ik in ieder geval wat betreft EBS antwoorden. Die was ook beantwoord in de vraag van GBW, vraag nummer 17. Dat betreft vertraagde facturering vanwege de routewijziging in Monster. Dan het CDA. Waar zit het verschil in van een half miljoen en om welke projecten gaat dat. In principe komt dit alles uit een reserve. Dat betekent dat wat er gebruikt wordt eraf gaat, wat we niet gebruiken teruggaat in de reserve en het verschil van zo'n 500.000 euro, dat verwachten wij snel na '23 weer uit te geven. En welke projecten gaat het dan om. Die vertraging, die zit hem onder andere in de HOV, start van het tweede basispakket Gebiedsuitwerking Greenport 3.0, de MFR's. En dat lijkt mij wel even voldoende afkortingen. Dan Westland Verstandig, vraag 18, dat is de 157.000 euro. Dat betreft inhuur voor externe expertise en ook afhandeling van de aanvragen. En ik weet waar de vraag van de heer Duijsens natuurlijk vandaan komt. Die vindt het allemaal niet snel genoeg gaan en dat ben ik met hem eens. Dus ik zie dat weer als een aansporing om daar snel werk van te maken.

De heer Duijsens: Dat lijkt een antwoord op de vraag, maar is het natuurlijk niet. De vraag is: waaraan is het besteed?

De heer Valstar: Aan externe inhuur.

De heer Duijsens: Ja, maar er is niks gebeurd. Maar goed ...

De heer Valstar: Daarom zeg ik, ik heb de heer Duijsens heel goed begrepen. Hij vindt dat het niet snel genoeg gaat en dat ben ik met hem eens.

De heer Duijsens: Het is voor het werk wat nog gaat gebeuren waarschijnlijk.

De heer Valstar: Er is al heel veel werk gedaan. Er lopen nog steeds aanvragen en daar is de externe inhuur ook mee bezig. Dus uw boodschap is duidelijk.

De voorzitter: Oké. En dan ten slotte wethouder Goudswaard in de eerste termijn.

De heer Goudswaard: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij staan er nog twee vragen voor mij open. Eén vraag gesteld door het CDA, de heer Chafiâ. Gaat over de ombudsman. Zoals bekend opgenomen in het collegewerkprogramma om te kijken of daar een andere vorm voor gevonden kan worden. De eerste discussie is daarvoor gestart in 2023. Daar wordt gewerkt aan een aantal scenario's om de mogelijkheden in beeld te brengen daarvan, als je de keuze überhaupt maakt uiteindelijk om voor welk scenario dan ook, dan zal je daar middelen voor moeten reserveren. Dat is ook de reden dat als wij in '24 voor welk scenario dan ook de keuze gaan maken, je in ieder geval budget beschikbaar moet hebben. Dus vandaar dat dat opgenomen is bij de Kadernota en ik hoop daarmee uw vraag beantwoord te hebben. Als het gaat om de vraag van Westland Verstandig aangaande de 900, wat was het, 65 fte. En wij vragen middelen aan op werkzaamheden. Dus wij doen dat niet andersom. Het is niet dat wij middelen hebben en wij vullen de werkzaamheden. Wij vragen middelen aan, personele middelen, op de taken die voor ons liggen en uiteindelijk kijken we met elkaar of dat past als je dat bij elkaar optelt binnen het budget wat er is. Maar de volgorde is eerst de taken in beeld en dan kijken hoe we daar en welke personele inzet we daarvoor nodig hebben. Dank u wel.

De heer Duijsens: Goed, maar toch nog even als nabrander. Ik reageer op de beantwoording en als je de beantwoording leest, lijkt het net alsof eerst het bedrag bepaald wordt en daarna pas de fte. Maar ik ben gerustgesteld.

De heer Goudswaard: Voorzitter, daarom ook deze toevoeging. Ik kan u daar geen ongelijk in geven. En dit antwoord is de feitelijkheid. Uiteraard kijken we naar de taken en daar richten wij personeelskosten op in. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ik denk dat we nog even een korte tweede termijn ronde gaan maken. Ja, de heer Van Harmelen, ChristenUnie-SGP.

De heer Van Harmelen: Dank voorzitter. Ik had dacht ik net nog een vraag gesteld over afvalinzameling en de simpele vraag: kan het college ons duidelijk maken wat de totale kosten zijn van onder het oude systeem en wat de totale kosten zijn van onder het nieuwe systeem. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De computer staat aan bij de heer Kester, GBW.

De heer Kester: Sorry voorzitter. Ik werd even afgeleid ergens door. Ik ga toch nog even door op het verloop van het vermogen en dan staan in de Jaarrekening een hele rits reserves genoemd. En je kan daar denk ik bij elke zowat wel een vraag stellen, maar ik heb er toch getracht eentje uit te wippen. En dat is de nieuw te vormen egalisereserve deelnemingen grondexploitatie en die is daar begroot op 3.079.000 euro. En er staat om het risico omtrent deelnemen grondexploitatie in de toekomst te kunnen opvangen is de vorming van een egalisereserve deelneming gebiedsontwikkelingen wenselijk. Het voorstel is om de vrijval van de voorziening van 3.079.000 via de resultaatbestemming te storten in deze nieuwe reserve. Tot zover kan ik het volgen, maar wat wij ons afvragen, wat is nou feitelijk de onderbouwing hiervan? Ik bedoel is dit nou toereikend? Hoe is deze nu bepaald? Zou je hier bijvoorbeeld de RISMAN-methode ook op los kunnen laten en zou die eigenlijk ook misschien niet in het risicoregister dienen te komen te staan? Dus even tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Koppen, LPF.

De heer Van Koppen: Dank u wel voorzitter. Allereerst net bij onze vraag 18 had ik de vraag gesteld en alleen wethouder Valstar die geeft op zijn deel van de vraag antwoord, dus waarvoor dank. Maar er werden door juist toen wij vroeger waar komen de verschillen vandaan werd door hier gevraagd van geef specificaties, dan doen we alle vragen specificeren, dan krijg ik nu dus op één van de tien sub-vragen ongeveer antwoord. Verder hebben we een vraag over onze vraag 4. Dat gaat geloof ik over het groen. Daar staat plannen zijn niet uitgevoerd. Maar worden de niet uitgevoerde plannen standaard doorgeschoven of worden er ook plannen geschrapt en wat wordt er dan met de communicatie gedaan? Wordt er bekendgemaakt wat er geschrapt wordt bijvoorbeeld? En vraagt 13 van ons, daar staat in het jaarverslag worden er wel in 2024 helemaal geen maatregelen ter verbetering ingevoerd. Maar dan staat daar een opmerking van ja, dit moet in 2024 gebeuren. Maar er staat al bij dat dat niet gaat gebeuren, dus volgens mij klopt dat dan niet. Dat was het.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. De heer De Gier, PvdA.

De heer De Gier: Dank voorzitter. Ik had nog één specifieke vraag en dat gaat over het wooninvesteringsfonds. Ik had daarnaar gevraagd van hoeveel geld zit er dan in dat fonds en zo en toen kreeg ik een antwoord dat het eigenlijk geen fonds is, maar dat het een combinatie van regelingen is, zoals de starterslening en de koopstart en dat daarmee starters worden gestimuleerd om huizen te kopen. Maar waarom heet het dan

wooninvesteringsfonds? En volgens mij hebben we daar wel geld voor gereserveerd. Maar goed, graag antwoord daarop. En een eigenlijk algemene vraag. Het viel me meer op dat in de Jaarrekening wordt wel steeds gezegd van we hebben hier minder aan uitgegeven en dat komt hierdoor en we hebben hier meer aan uitgegeven en dat komt hierdoor, maar we krijgen eigenlijk geen cijfers waarin nou echt te zien is van joh, we zouden bijvoorbeeld 200 schuldhelpverleningsvragen afhandelen en we hebben er 160 afgehandeld, maar toch is het duurder geworden, zodat we inzicht krijgen van wat wilden we nou en wat is er nou gebeurd. Dus ik vind de hele Jaarrekening toch vaag. En ik vraag me af wanneer dat nou gaat verbeteren. Gaan we dat nou meetbare resultaten in de begroting 2025 opnemen of zo?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga door naar de heer Chafiâ, CDA.

De heer Chafiâ: Ja, dank. Even één vraag toevoegen aan de drie vragen die we net hebben gesteld. En daarna ook even aan algemene opmerking. We hebben bij vraag 30 gesteld dat van de acceptabele onrechtmatigheden dat het een wel erg summiere beschrijving was, zouden we daar een uiteenzetting van kunnen krijgen. Daar hebben we als antwoord gekregen Flora Campus gaat om afgerond 5 miljoen. Dat is niet echt een uiteenzetting en dat zet ook wel een beetje de toon voor de vragen die we stellen en de antwoorden die we daarop krijgen. En ik sluit me in dat opzicht wel aan bij de heer Van Koppen. Dus er worden een hele hoop vragen gesteld waar eigenlijk geen antwoord gegeven wordt op de vraag en dat maakt het best wel ingewikkeld om ons werk als raadslid te doen, want als wij maar dertig vragen mogen stellen, daar niet of nauwelijks antwoord op sommige vragen gegeven wordt en hier mogen we volgens drie vervolgvragen stellen, dan is dat niet de manier om samen te werken. Dus ik zou zeker het college meegeven en ik zou daar ook wel een reactie op willen van hoe zorgen we er nou volgend jaar voor dat als een vraag gesteld wordt, dat we daar een juist antwoord op krijgen? Want we hebben het gemerkt bij de ombudsman. Daar krijgen we dan nu wel een reactie op. Dat is goed. We hebben het gemerkt bij de wegen en we hebben het gemerkt, daar krijgen we dan nu wel een antwoord van, maar dan denk ik zet dat dan op papier, want dan hebben we gewoon dat antwoord. Ja en op sommige vragen hoor ik net gewoon ja, daar hebben we alsnog geen antwoord op, daar komen we schriftelijk op of daar komen we niet op terug. En ik denk dat dat geen manier van samenwerken is tussen raad en college. Dus die zou ik mee willen geven. En in dat opzicht sluit ik me ook gewoon aan bij de heer De Gier, want des te meer informatie wij gewoon in de Jaarrekening plaatsen over wat waren we van plan, wat is wel en niet gelukt en wat doet dat dan financieel, des te minder van dit soort vragen we ook hoeven te stellen. Dus ik zou wel nog een reactie van het college willen over hoe we hier volgend jaar mee om kunnen gaan. Dank.

De voorzitter: Als ik daar als voorzitter heel even kort op mag reageren. Over de kwaliteit van de antwoorden zal ik niet met u in discussie gaan, maar over de kwantiteit daar zijn al jarenlang dezelfde spelregels voor. Dertig vragen per fractie en over het algemeen drie per fractie in eerste en eventueel tweede termijn ...

De heer Chafiâ: Maar bij interruptie, ik heb niet ... Ik heb geen enkel punt gemaakt over de hoeveelheid vragen die we wel of niet mogen stellen ...

De voorzitter: Zeker wel.

De heer Chafiâ: Ik heb aangegeven we mogen er maar dertig en hier kunnen we maar drie vervolgvragen stellen. Ja, op het moment dat vragen niet beantwoord worden en ook hier weer niet beantwoord worden, ja dan wordt het lastig om ons werk te doen binnen die kaders van de dertig en drie vragen.

De voorzitter: Ik hoor u luid en duidelijk iets zeggen over het aantal, over de kwantiteit, dus daar reageer ik op. Over de kwaliteit van de antwoorden zeg ik niets, dus die laat ik aan. Maar ik wil daar wel even in ieder geval iets over gezegd hebben. De heer Duijsens, Westland Verstandig.

De heer Duijsens: Ja, zo'n avond als vanavond moet ook een beetje zinvol zijn. Als alles duidelijk zou zijn, dan hadden we nu voetbal kunnen kijken. Bijvoorbeeld. Nee, maar een beetje aansluitend bij de vorige sprekers. Voor mij, het kan aan mij liggen, maar ik geloof het niet, de bijlage bij de vraag 29 heb ik nergens gezien. Ik heb wel een bijlage van twee andere vragen gezien, maar niet die. Vraag is van stuur hem even na. Dan zijn we allemaal weer heppie-de-peppie. Even kijken. Vraag nummer 8. Daar vragen we om in hoeverre gaat het college nog even kort aangeven de beslisboom versoepelen. Dan weten degene die iets van handhaving afweten waar ik het over heb. De categorie 2 woningen. Gaat daar nog iets van komen en er wordt een beetje een afwijkend antwoord gegeven van het gaat toch goed en met de invoering van de plattelandswoningen en dat zou nog een ontbrekend instrument zijn en voor de rest gaat alles goed. Maar volgens mij is een keer de afspraak en staan in ieder geval in het coalitieakkoord en ook zelfs in het collegewerkprogramma dat de gehele Handhavingsstrategie 2020, dat die nog een keer kritisch zou worden bekeken op de criteria zoals die worden aangegeven om in ieder geval te voorkomen dat daar waar absoluut never nooit in ieder geval de afgelopen tijd, maar ook in de toekomst niet gereconstrueerd zal worden waar geen enkel concreet plan in aantocht überhaupt dat daar ooit iemand over nadenkt in een gebied, dat we daar wellicht toch wat soepeler zouden kunnen zijn. Dus de vraag is concreet van komt er nog iets van of ja, zijn we klaar op dat punt om zo aan te geven? De derde vraag, mijnheer de voorzitter, is de WOS. Prima die twee ton die eenmalig gegeven is. Alleen de vraag is: hoe structureel is structureel? Ik ging er altijd vanuit van in afwachting van het eventueel worden van streekomroep zou die twee ton nodig zijn ooit, dat zal wel beslist zijn door het Rijk, maar kabinetten zijn op dat punt ook niet altijd goed betrouwbaar of zijn, het wordt ook niet, zijn niet betrouwbaar. Dus die hebben dat laten liggen en schuiven dat vooruit. Betekent het zoals nu het antwoord gegeven wordt dat dat eigenlijk oneindig is? Het is nu twee ton, maar over twee jaar is het drie ton en vier ton en uiteraard, de WOS willen we graag in de lucht houden, maar ja niet als dat steeds verder in bedragen gaat, dus hoe moet ik dat antwoord lezen zoals het er nu staat? Dat heeft maar deels iets met de Jaarrekening te maken, maar iets meer voor de toekomst. Gaan we dat voor onbepaalde tijd doen, subsidie, dus daar kom je niet meer vanaf, bij wijze spreken of gaan we toch die voorwaarden verbinden van ja als het niet lukt om een van de tachtig en volgens mij zijn het minder, maar tachtig lokale publieke streekomroepen te worden, ja, dan wordt de positie opnieuw bekeken? En nogmaals, wij dragen de WOS een heel warm hart toe, maar het is wel geld wat je jaarlijks dan moet gaan vrijmaken hiervoor. Tot zover.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Ik denk dat we hetzelfde rondje even gaan maken. Wethouder Van der Stee. Heeft u het kaartje? Oké.

De heer Van der Stee: Ze zitten allemaal even laag hier. Voorzitter, dank u wel. Ten aanzien van de vraag van Gemeentebelang over het verloop van de vermogen en de hele rits reserves. In principe wordt er ieder jaar gekeken bij de reserve of het nog voldoet aan de doelstelling waarvoor de reserve is opgericht. Is er nog een plan, is er een onderbouwing, is er nog een reden om in stand te houden. En als dat er niet is, dan wordt hij dus voorgesteld om op te heffen en het zal dan vrijvallen naar de algemene middelen. En als het bedrag niet juist is, dan zouden we altijd nog kunnen kijken of het aangevuld moet worden of niet bij de volgende Voorjaarsnota. Ten aanzien van die nieuwe egaliseringsreserve deelnemingen, daarnet noemde ik al het verhaal van OBWZ. Het verhaal zit hem erin zo dat bij de voorziening in OBWZ, daar zit een X-bedrag, dat zijn gekwantificeerd bedragen die we volgens de BBV-richtlijn daarin mogen opnemen. Daar zit niet de voorziening voor de stikstofrisico's. De stikstofrisico's zijn ook niet te kwantificeren. Dat is ook op dit moment moeilijk in te

schatten. We zijn vooral bij OBWZ bezig met de berekeningen voor Westmade-Noord, -Zuid en Monster Noord. En de vraag is ook hoe lang dingen gaan lopen. Wat hebben wij nu gedaan. We hebben puur de vrijval uit de voorziening, die 3.079.000, gebruikt om als eerste storting te doen in de reserve. Als u aan mij vraagt wat voor bedrag hebt u nodig? Ja, dan moet ik in een soort glazen bol kijken. Dat kan ik niet kwantificeren op dit moment. U vraagt zit het dan niet in het risicoregister? We hebben in het risicoregister de belangrijkste, grootste risico's, de top tien daarin gekwantificeerd en daar zitten ze bij. En dat bedrag wordt meegenomen in de beklemming voor de risico's die de gemeente heeft. Dus ja, we houden er rekening mee en de kleinere bedragen die worden dus niet mee berekend. Dus ja, die 3.079.000 is puur de vrijval vanuit de voorziening die we voorlopig even dus daarvoor bewaren en nog niet terug laten vloeien naar algemene middelen. En ja, hoe lang het gaat duren, we verwachten een vertraging van de grondafnames en de ontwikkeling in de komende twee à drie jaar. Want alles stapelt zich wat dat betreft wel op. Dus de verkoop en de tenders gaan ook later, de verkoop van huizen gaan later. Maar ja, ik durf ook niet de zaken vooruit te voorspellen. Daarbij zitten ook nog andere risico's, zoals de Raad van State. De Raad van State, net zoals met Westmade-Noord, is moeilijk in te schatten. Ja, de ene keer is het anderhalf jaar, de volgende keer is het tweeënhalf jaar. We weten wel per plan en daar kunnen we u ook een keer vertrouwelijk over informeren per plan wat ongeveer een maand vertraging kost of een jaar vertraging kost. Als u zegt van dat geeft ons wat inzage wil ik u daar best wel een keer in meenemen. Maar ook dat is toch wel een stuk waarvan je zegt van ja het is een inschatting en meer niet dan dat.

De heer Kester: Dank aan de wethouder voor de beantwoording op deze wijze. Maar dan zeg ik toch van ja, ruim 3 miljoen in voorzien. Het zou misschien ook wel een veelvoud hiervan kunnen zijn, als ik u goed beluister.

De heer Van der Stee: Het grootste risico, mijnheer Kester, en ik hoop dat dat zich voor de gemeente niet voordoet, is dat door alle berekeningen wij niet uit de stikstofproblematiek komen en dat je daar uiteindelijk geen woningen mag bouwen. Ga dat risico maar eens berekenen.

De heer Kester: Dank Vandaar de opmerking, moet hij niet in het risicoregister komen.

De heer Van der Stee: Hij staat in het risicoregister. Maar ook daar is de kwantificatie heel erg moeilijk van. Dus ik neem u graag ook in de Auditcommissie eventueel mee met de berekeningen die erachter zitten en dan kunnen we kijken of we daar dingen in kunnen verbeteren. Maar het blijven inschattingen nog steeds op ontwikkelingen. Wetgeving verandert ook nog wel eens. En de Raad van State is ook niet te peilen hoe snel die is met zijn uitspraken. Dus daar moeten we met zijn allen dan maar eens nog een keer goed over nadenken. Maar het is absoluut geen 3 miljoen. Het kan minder zijn, het kan het meer zijn, we weten het niet.

De heer Kester: Nee, oké.

De heer Van der Stee: Voorzitter, er was aan mij ook een vraag gesteld over de Berkenflat en die is inmiddels bij mij binnengekomen. Ik heb de subsidieverlening van de Provincie, dus het is een subsidie van 2 ton van de Provincie geweest waarbij er afgesproken is dat wij 2 ton krijgen wat gerelateerd is aan een subsidie van 5000 per te realiseren gesubsidieerde woning voor senioren en daar zit een aantal activiteiten in, dus het is voor het project zelf. Voorzitter, dan ga ik nog even terug naar de andere vragen.

De heer Duijsens: Dus toch nog even. Dus dat ligt nog ergens. Dat is niet iets wat in lucht opgaat door werk te verrichten, daar wordt ooit iets ter plekke van gefabriceerd?

De heer Van der Stee: Nog sterker, want ...

De heer Duijsens: In het kader van de uitvoering van dat plan.

De heer Van der Stee: Nog sterker, volgens mij is het zelfs zo, maar dan moet ik heel snel de hele beschikking doorlezen, maar volgens mij is het zo dat als wij geen woningen realiseren, moeten wij het bedrag ook terugbetalen, dus ...

De heer Van der Stee: De voorbereiding heb je dan wel gehad en alle kosten, maar wij gaan ervan uit dat wij na de zomer met mooi nieuws gaan komen. En ik heb u al aangegeven, we zijn druk in overleg. We hopen weer wat stappen te zetten voor de zomer. En ja, wij hebben dan in ieder geval deze subsidie op de plank liggen voor een stukje realisatie. Alleen de vraag is of die twee ton genoeg is om deficit, want dat deficit is op dit moment groter en dat proberen we verder dicht te rekenen, maar het is in ieder geval twee ton subsidie van de Provincie. Voorzitter, dan even nog de vragen van de heer De Gier. Ja, u zou wat meer inhoud willen hebben. We zijn tenslotte ook bezig met de digitale begroting, waarbij ik hoop dat we veel makkelijker kunnen werken dadelijk ook bij de Jaarrekening en de begroting met de linken naar de onderdelen van de beleidsprogramma's, maar ook daarbij de jaarverslagen en als ik dan even kijk bijvoorbeeld een Patijnenburg of een SKT, daar staan op een gegeven moment de jaarverslagen met een heleboel cijfers over de inhoud. U heeft het hier specifiek over schuldhelpverlening. Die opmerking kunnen we meenemen. Natuurlijk zijn er indicatoren waar we naar streven. En ja, uw verzoek is om dat in ieder geval meer mee te nemen en dat verzoek is gehoord en we moeten even kijken hoe we dat dan verder vormgeven. Het meeste van al die resultaten zitten in ieder geval in de diverse jaarverslagen van de partners met wie we werken. Ik dacht even dat u een vraag ging stellen. U zat al helemaal klaar. Voorzitter, dan heb ik nog een vraag over de beslisboom versoepelen en we hebben hier een heel proces gehad over de LOS-percelen. We krijgen nog na LOS 1 in LOS 2, heb ik u toegezegd, het bestemmingsplan van de Hofzichtlaan met nog die drie andere woningen en u heeft mij en mijn collega in het verleden, de heer Varekamp, ook horen toezeggen dat we naar die regels gaan kijken. Die criteria zullen nog een keer bekeken worden. Dat is ook nieuw beleid, maar we hebben ook te maken met provinciaal beleid, dus dat traject moeten we ingaan en dat is niet iets wat we alleen kunnen doen. Daar hebben we te maken ook met onze partners en ook de Provincie. In hoeverre de beslisboom daarin versoepeld kan worden, hebben we afgesproken dat we daar nog met u na de zomer om tafel gaan zitten. Voorzitter, daarbij zijn volgens mij mijn vragen beantwoord. Ik hoop ook, want ik had die derde vraag van de LPF niet helemaal goed of dat hij gelijk met de vraag van de heer De Gier daarmee ook beantwoord is en anders heb ik het misschien niet helemaal verstaan van u. Over de verbetering van het jaarverslag.

De heer Van Koppen: Even kijken. Ik heb wel een andere vraag nog openstaan, maar ik zal even deze erbij pakken.

De heer Van der Stee: Het was voor mij uw derde vraag deze ronde.

De heer Van Koppen: Er staat in het jaarverslag er worden in 2024 geen maatregelen genomen ter verbetering, op vraag 13 was dat. Maar dan staat er in de opmerking in 2024 moet dit gebeuren. Maar als dat in 2024 als het er al instaat dat er geen maatregelen genomen gaan worden, dan kan dat ook. Dan is de kreet dat in '24 het moet gebeuren is leuk, maar als we dat niet gaan doen, dan weten we volgend jaar al dat het niet gelukt is, want we gaan er niks aan doen. Dus dat was meer een opmerking.

De heer Van der Stee: Ik snap uw opmerking en ja, ik kan daar even nu niks verder over zeggen.

De heer Van Koppen: En als ik gelijk mag, voorzitter, want ik had net wel aangegeven in tweede termijn, wat ik ook in eerste termijn had aangegeven, dat we bij vraag 18 van ons, daar stellen wij de vraag en ik zal hem er nog even bij pakken. We hadden de mail netjes naar de griffie gestuurd. Dan krijgen we terug: vanuit de organisatie is een verhelderende vraag gekomen op een door jullie gestelde technische vragen in de Jaarrekening. Kan LPF aangeven welke verschillen ze opmerken, zodat ze verder toegelegd kunnen worden? De vraag hadden we eerst gesteld van waar komen gewoon de grote verschillen vandaan? Dan wordt er dus gevraagd naar de specificatie. Dan stellen wij een heel lijstje met vragen want dan denken we nou oké, dan zullen we ze allemaal specificeren en dan krijg ik alleen van de heer Valstar op één van de sub-vraagjes krijg ik antwoord, dus dan denk ik van ja, er wordt gevraagd naar ons van wat bedoelen jullie nou precies. Dan geven we overal een heel lijstje van en daar wordt dan eigenlijk overal geen antwoord op gegeven, want de vraag was waar komen die verschillen vandaan en dan zeiden we van we zien heel veel verschillen. Dan stellen we allemaal sub-vragen van milieubeleid, komt het dan door minder personeel, die verschillen, is dat een bewuste keuze of is er gewoon minder personeel? Waterhuishouding, is het doorschuiven van de baggerwerkzaamheden dan een bewuste keuze of niet, want daar zien we een groot verschil? Extra kosten door indexering, waaruit bestaat dat? En al die sub-vragen worden niet beantwoord, terwijl er aan ons gevraagd wordt, kunnen jullie het specificeren? Dan denk ik van ja, wij stellen die vraag en dan krijg je nu alleen op het stukje van EBS krijg ik netjes een antwoord van ja, dat zit hem in het stukje in Monster. Nou ja, dank je wel. En bij die anderen niet en dat vind ik dan jammer.

De heer Van der Stee: Voorzitter, ik snap het en ik zag het oogcontact al met mijn collega die staat te trappelen om daar dadelijk een aantal antwoorden op te gaan geven.

De voorzitter: Dus we gaan door naar wethouder Ferwerda.

De heer Ferwerda: Ja, dank u wel voorzitter. Het was niet heel duidelijk voor mij dat daar in die vraag aan mijn collega ook vragen voor mij stonden, dus excuus daarvoor. Ik begrijp ook uw reactie heel goed als ik het antwoord lees wat daarachter staat. Over het milieu, wij hebben milieubeleid en we hadden geen medewerker die het geld uit kon geven. Ja, dat is heel ongemakkelijk, maar dat was wel de waarom dat geld niet is uitgegeven. Het baggeren doorschuiven. We hebben een achterstand opgelopen rondom de coronaperiode. Ja, dat loop je niet één, twee, drie in. Het is wel heel belangrijk. Dan ga ik gelijk door naar het klimaatadaptatieverhaal. Het komende jaar, 2025, proberen we ook echt een match te maken van joh hoe doen we onze waterhuishouding nou goed regelen. Dat omvat dus ook baggeren, dat omvat ook klimaatadaptatie en hoe zijn we dan toekomstgericht? En dat vraagt wel echt een hele hoop, omdat het niet meer gewoon een slootje baggeren is, maar gewoon kijken wat gebeurt er nou met het klimaat over de komende vijftig jaar, hoeveel buien hebben we te verstouwen en welke watergangen horen daarbij. En ja, dat omvat riolering, hebben we de goede riolering. Dus dat is echt een groot integraal onderzoek wat we daarvoor moeten doen om dat neer te zetten voor de komende 25 tot 50 jaar. Dus die baggeren, die konden we niet inlopen. Dat wordt wel onderdeel van dat onderzoek en de komende jaren komt daar een plan voor hoe we dat zo goed mogelijk doen dat we toekomstbestendig zijn. Dus ik hoop dat ik daarmee uw vragen die ik zo kon achterhalen, een beetje beantwoord heb.

De heer Van Koppen: Voorzitter, alleen even als reactie daarop. Dan sluit ik me heel erg aan bij de woorden van de heer Chafiâ van als er dan vragen gesteld worden die relatief makkelijk beantwoord kunnen worden, dan is het ook fijn dat dat inderdaad gelijk beantwoord is, want dan is het maar gelijk helder. Dank u wel.

De heer Ferwerda: Ja, voorzitter, daar ben ik het helemaal mee eens. Ik heb nog twee vragen te beantwoorden. Eentje van ChristenUnie-SGP over de kosten van het oude systeem en de kosten van het

nieuwe systeem van afval. Dat is wel een ingewikkelde. Volgens mij heeft u die vraag ook gesteld schriftelijk en daar volgt ook nog een schriftelijk antwoord op. Maar het oude systeem heeft een tiental maanden gedraaid. Als u bedoelt bronscheiden of nascheiden. Leidde tot heel veel klachten, rumoer en onvrede. Toen hebben we dat omgedraaid. Daar is eenmalige kosten, ik zeg even uit mijn hoofd, rond de 430.000 euro geweest om dat om te slaan. En die een-op-een vergelijking is dus heel moeilijk te maken. Maar bij benadering zullen we dat doen en daar schriftelijk op terugkomen.

De heer Van Harmelen: Voorzitter, nee inderdaad, die vraag hebben we ook schriftelijk gesteld, maar dat is al heel lang geleden, dus we zitten al heel lang te wachten op antwoord. Maar wat ons een beetje verbaasde, is de ... We hebben dus als toelichting of antwoord ook die tabel erbij gekregen en dan staat er, er wordt 2022 vergeleken met 2023. 2022 was natuurlijk een beetje een lastig jaar, want tien maanden bronscheiding, twee maanden nascheiding en die omzettingskosten, dat zijn natuurlijk ook behoorlijke bedragen geweest. Maar er staat bij de eerste regel verrekening afval en dan staat er in 2023 1,2 miljoen ruim en in 2022 staat er 125.000 euro en dat komt dat verschil, dat is een enorm verschil natuurlijk, dat is een miljoen verschil zowat, meer zelfs, door omdat er 6,4 ton btw-voordeel van 2021 nog geweest is en FMP-kapitaallasten van 3 ton. Dat is ook een voordeel, neem ik aan. Dus ja, dat maakt een ontzettend vertekenend beeld. Ik bedoel dat zegt natuurlijk niets over de werkelijke verrekening die we van dat afval hebben gehad. Ik weet niet of u de tabel ... U zit nogal verbaasd te kijken, maar ...

De heer Ferwerda: U vraagt een vergelijking over 2022 tien maanden met een vergelijking van 2023 plus misschien een stukje van 2022. Dat kan ik u zo niet geven. Als u deze getallen noemt zonder dat ik het voor me heb, kan ik het ook heel moeilijk uitleggen, dus daarom zeg ik, ik zou daar schriftelijk op terug willen komen.

De heer Van Harmelen: Dat is prima.

De heer Ferwerda: Maar ik wil wel constateren dat wij bijna geen klachten krijgen over afval, dat mensen heel tevreden zijn en dat we binnen de begrotingsbudgetten blijven die we aankondigen en als daar een verschil in zou zitten, in 2023 hebben we een enorme stijging gehad van energielasten, personele lasten en dan toch doen we het nog zo goed. Dat is echt een resultaat dat je ook niet een-op-een met het jaar daarvoor kan vergelijken. Dus het vergelijking is lastig, maar ik zal bij benadering op uw vraag dan terugkomen als u dat goed vindt. En dan heb ik nog één vraag van de PvdA. Waarom heet het wooninvesteringsfonds wooninvesteringsfonds. Ja, zo heeft het de naam gekregen ooit en wij doen dat zo en we zijn daar nog niet klaar mee, dus daar zijn maatregelen getroffen om juridisch dingen mogelijk te maken, om met partners samen te werken en een koopstartregeling kunnen we gebruik van maken en we zijn nog aan het verkennen hoe we nog het meer vorm kunnen geven dat we zelf ook een actieve rol daarin hebben. Ja, dat vraagt ook om een licentie waar we mee bezig zijn. Ja en dat geheel heet wooninvesteringsfonds. Ja en de naam mag ook anders wat mij betreft, maar dat is het.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

De heer Van Koppen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Koppen.

De heer Van Koppen: Ik gok dat ik nog een vraag heb voor de heer Ferwerda. Dat is over namelijk vergroening, maar ik weet niet of dat bij gebiedsontwikkeling Centrumplan of dat dat wel de portefeuille is, maar daarbij was 52.000 euro minder uitgegeven aan vergroening. En dan was de vraag: is dit een gevolg van minder

uitgaven of zijn de plannen niet uitgevoerd? En dan was het antwoord per saldo pakt het vergroeningsdeel binnen het Centrumplan voordeliger uit. Hiernaast zijn niet alle plannen volledig uitgevoerd. En mijn vraag net was: worden die niet uitgevoerde plannen dan alsnog uitgevoerd? Komt die dan later terug of worden er dan dingen die niet uitgevoerd worden ook gewoon geschrapt? En wordt dit dan eventueel gecommuniceerd wat er niet doorgaat?

De heer Ferwerda: Ja, dan moet ik even kijken waar er staat waar het precies over gaat, want wij vergroenen met het Actieplan Groen. Daar we hebben in de centra heel erg ons best gedaan om te vergroenen. In de gebiedsontwikkeling maken we afspraken over te vergroenen. Bijvoorbeeld in ONW-gebied hebben we wel vergroend, afspraken gemaakt met de ONW en dat hebben zij voor ons uitgevoerd. Dus daar kan ook verschil in zijn. Dan moet ik even precies weten waar het in zit.

De heer Van Koppen: Het is in ieder geval vraag 4 van ons, van LPF. En volgens mij ging het om Centrumplan bij 's-Gravenzande, maar dat weet ik niet zeker. Maar in ieder geval, er was een verschil van 52.000 en er wordt aangegeven er zijn plannen niet volledig uitgevoerd en dan is de vraag: wordt dat dan nog wel later gedaan of wordt het gewoon geschrapt?

De heer Ferwerda: Als u het goed vindt, komt ik daar later even op terug. Dan zoek ik dat even snel uit.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we naar ... Nee, mevrouw Van Staalduinen deze keer niet. Wethouder Valstar ook niet. Wethouder Goudswaard.

De heer Goudswaard: Voorzitter, dank u wel. Aan mij nog één vraag gesteld door Westland Verstandig aangaande de Westlandse Omroepstichting, de WOS. Dat antwoord, ik hou van een kort antwoord, maar dan kan ik niet volledig zijn, dus ik probeer dat toch met iets meer woorden even uit te leggen wat wij hier in de Kadernota hebben opgenomen. Zoals bekend hebben wij nog niet heel lang geleden de discussie gevoerd over de WOS en de toekomst van de WOS in relatie tot toetreding landelijk bestel, dat reeds in '23 en uiteindelijk in '24 zou moeten plaatsvinden. Om die reden was er ook geen budget opgenomen in de toenmalige begroting, omdat er voorzien was dat die toetreding geëffectueerd zou worden. De afloop daarvan kennen wij, dus we hebben toen met een enorme hobbel en een met name voor de WOS onduidelijkheid over de toekomst het besluit moeten nemen om toch dat budget ter beschikking te stellen, ook om bestuurlijk en voorspelbaar te zijn richting deze partij. Voor de duidelijkheid, het bedrag wat wij aan de WOS geven, is in drie zaken altijd opgebouwd. Eén is dat de subsidie waar deze vraag volgens mij over gaat. Twee, het richtsnoerbedrag, wat een wettelijk bedrag is per huishouden per aansluiting en het derde is dat wij en dat is een iets meer fluctuerend bedrag, dat wij jaarlijks op een aantal gebieden nog wat extra inkopen en dat alles in combinatie met onze regiogemeenten, want die maken ertoe dat wij boven de 200.000 inwoners komen bij elkaar opgeteld om te voldoen aan. Uiteindelijk die toetreding die is natuurlijk uitgesteld. Nu is het perspectief 2027. Wij hebben tot zoals u bekend in de Tweede Kamer daar het gevecht over gevoerd via een stevige lobby, maar geen duidelijkheid verkregen. Wij vinden het verstandig om een bedrag even structureel door te trekken in de meerjarenbegroting om ook een beetje houvast te geven voor onze partners. Dat doen wij in ieder geval als het aan ons ligt tot en met 2026. In aanloop naar '27, want hij is meerjarig doorgetrokken, maar in aanloop naar 2027 en het besluit rondom die toetreding willen wij daar met u een discussie over voeren. Op het moment dat je dat nu terugschroeft, dan sluit je toetreding tot landelijk bestel uit en dan heb ik het nog even niet over de discussie die wij hier gevoerd hebben over wat zou zo'n omroepstichting moeten doen, voldoen zij nog aan de actualiteit wat gevraagd wordt aan een huidige omroepstichting en die discussie in relatie tot de bedrijfsvoering willen wij uiteraard nog een keer met u voeren. Maar om nu niet vroegtijdig daar grofweg gezegd de stekker uit te trekken, hebben wij besloten, doen wij u het voorstel om dat door te trekken. Dat

bedrag van die 200.000 euro is opgenomen meerjarig. Als wij weten hoe de route richting landelijk bestel eruit gaat zien, kunnen we met elkaar ook de afweging maken wat dat ons waard is. En dan ga ik een gedeelte op de portefeuille van mijn collega zitten, de heer Van der Stee, want bij dat bedrag zie je ook opgenomen een stukje compensatie van de huur wat wij ook altijd doen. Dus dat maakt het bedrag compleet en ik hoop dat ik daarmee voldoende antwoord heb gegeven. Dank u wel.

De heer Duijsens: Toch één aanvulling. In de Kadernota staat ook 2028, dus ... En nou is in ieder geval onze vrees is, daar wordt het meerjarig mee, het staat vier jaar dan in de begroting, 2027 komt mogelijkerwijs het groene licht van hogerhand, maar misschien ook niet en de vraag is: wordt dat voldoende duidelijk gemaakt dat dat verband er is, dus dat het geen automatisme is dat het blijft doorlopen?

De heer Goudswaard: Voorzitter, ik snap die opmerking van de heer Duijsens. Overigens dan zou volgens mij, want die toetreding is in '27 als het allemaal doorgaat, dan zou '27 het bedrag ook weggehaald moeten worden. We hebben ervoor gekozen om hem eventjes continu door te trekken, met daarbij hier echt wel de opmerking en de toezegging dat we bij u terugkomen als er meer duidelijk is over. En één ding wil ik ook wel meegeven. Ik heb zelf niet de verwachting dat je daarmee volledig op nul komt. Dus dan kan hij maar beter meerjarig erin staan en dan kan het zo meteen nog wat meevallen als er ook nog geld komt van de overheid, dan dat we dat ergens weer erin moeten fietsen. Ik denk dat het verstandig is om deze lijn in te zetten met de opmerking dat wij in aanloop naar het besluit van het landelijk bestel bij u terugkomen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan hebben we deze in twee termijnen ontvangen. Nabranden van de heer Ferwerda.

De heer Ferwerda: Ja, het voelt ook een beetje als een tweede termijn voor mij zo. Ik heb even gekeken naar die 52 euro. Dat gaat om het geheel centrumplannen. Dat gaat over het beeld wat daar geplaatst is, maar ook over groen en wat daar is gebeurd. We hadden een begroting gemaakt voor groen en daar hebben we met de BIZ-en wat anders afgesproken. Dus we hebben afgesproken dat we tijdelijk bakken gingen plaatsen en daar zit een klein voordeel in.

De heer Van Koppen: Dus de niet uitgevoerde plannen, dat klopt? Dat wordt ook niet meer uitgevoerd? Het is niet verschoven zeg maar?

De heer Ferwerda: Nee, dan wordt dit niet uitgevoerd. Dit hebben we gewoon efficiënter gedaan naar volle tevredenheid.

De heer Van Koppen: Helder, dank u wel.

De voorzitter: Oké. Nu dan echt in twee termijnen.

De heer Chafiâ: Voorzitter, nog even...

De voorzitter: De heer Chafiâ.

De heer Chafiâ: Het hoeft niet beantwoord te worden, maar het is wel tekenend dan vragen over het niet beantwoorden van vragen niet beantwoord wordt door het college, dus als daar nog een antwoord op kan komen, dan zou dit fijn zijn. En zo niet, dan is dat voor mij ook wel prima.

De voorzitter: Ik weet niet, volgens mij voelt niemand zich geroepen, dus dat ... Misschien is dat ook een signaal.

De heer Chafiâ: Helder.

De voorzitter: Oké. Maar deze is in twee termijnen afgehandeld en die gaat uiteraard als besprekingsstuk naar de raad van 3 juli en ik denk dat die dan ook in de eerste schriftelijke termijn dacht ik door jullie aan de orde gesteld kan worden. Niet dat je er heel veel aan kan veranderen aan die jaarcijfers, maar dat terzijde.

6. Voorstel tot instemming met de grondexploitatie (GREX) Flora Campus Westland

De voorzitter: Dan gaan we over naar agendapunt 6 en dat is het voorstel tot instemming met de grondexploitatie Flora Campus Westland. En wie kan ik daarover het woord geven? Mevrouw De Jong van het CDA. Of gaf u alleen de koffie door?

Mevrouw De Jong: Nee, het kwam even op het verkeerde moment. Dank u wel voorzitter. Een aantal vragen. We hebben de reactie gezien van het college op het advies van de Auditcommissie en wij vroegen ons af of daar ook nog iets in terug kan komen Concreet over wat als de fiscus en Provincie met name over die fiscale keuzes iets anders vinden. Kunnen ze dan ook, ik ga er wel vanuit, maar kan dan direct teruggekomen worden naar de raad wat daarmee te doen? En eventjes praktisch, hoe gaat dit nu als een soort advies landen in een voorstel of afspraak straks 3 juli? Die reactie van het college, daar doel ik dan op. Dan zag ik nog in het raadsvoorstel op pagina 7 dat er een aantal gronden, die later gaan worden aange... Even kijken hoor. Met twee andere eigenaren van gronden die in een veel later stadium pas benodigd zijn, zijn er contacten. En welke gronden gaat dit dan om? Want als er slechts contacten zijn en wij gaan daar nu een besluit over nemen, dan moeten we er wel vanuit kunnen gaan dat die gronden ook daadwerkelijk verworven kunnen worden. En ik wilde nog eventjes het duidelijk hebben. Het klopt toch dat als wij de GREX nu niet zouden vaststellen, dat dan ook die voorbereidingskredieten voor het Vakcollege en de tijdelijke woningen niet nodig zou zijn, dus dat is wel het gevolg van? En dat was het voor nu.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. De heer Plomp, GroenLinks.

De heer Plomp: Dank u wel voorzitter. Ik had een vraag over de combinatie tussen de parkeerexploitatie en de grondexploitatie. We hebben in die parkeer exploitatie een onrendabele top zitten. We hebben vanuit de werksessie twee scenario's ook uitgewerkt gekregen over hoe we met parkeertarieven zouden kunnen sleutelen om iets aan die onrendabele top te doen. Alleen wat ik niet zie, is wat zijn daarvoor dan uiteindelijk de gevolgen in de GREX? Want daar staat nu, staat die onrendabele top daar opgenomen als een kostenpost. Als die wegvalt, betekent het dat wij uiteindelijk onze grondposities voor minder geld gaan of in ieder geval hoeven te verkopen, omdat we minder eraan hoeven te verdienen? Of zeggen we, we gaan gewoon hetzelfde vragen voor die grondprijs als wat we nu al van plan waren en we houden uiteindelijk meer over en we gaan niet naar die saldo nul werken? Dus daar was ik benieuwd naar.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Harmelen, ChristenUnie-SGP.

De heer Van Harmelen: Dank voorzitter. Even een korte vraag. Er moet natuurlijk heel veel grond aangekocht worden in dat gebied. Er is ook al behoorlijk wat aangekocht, eind verleden jaar nog met spoed zelfs. Even een korte vraag. Hoeveel grond moeten wij nog aankopen? Met andere woorden, hoeveel procent is er nou wel of niet aangekocht?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Witkamp, LPF.

De heer Witkamp: Ja, voorzitter, een paar vraagjes. Allereerst even kijkend naar het totaal verhaal van de GREX en kijkend wat wij ook weer bij de Voorjaarsnota en wellicht straks ook bij de begroting allemaal mooie plannen hebben, maar als ik nou naar het totaalbedrag kijk van wat er bedacht wordt bij de GREX en alles wat we nog moeten gebruiken voor verwerving en dergelijke, klopt het dan dat we eigenlijk de gemeente voor acht jaar op slot zetten? En dat we eigenlijk als we daar onze inspanningen opzetten al die andere plannen die wellicht nu op tafel komen dan eigenlijk toch niet het nut hebben behandeld te worden omdat we daar simpelweg geen geld voor hebben? Dus graag uitleg daarover. Daar ben ik even nieuwsgierig naar. Wat me ook opviel, dat was dat er nogal joechei en veel gejuich was over die brief van gedeputeerde Anne Koning, waarin kennelijk gezegd wordt van gaat uw gang. Maar zo lees ik hem niet, want er zitten namelijk zoveel slagen om de arm. Hebben we het alleen al over de ontsluiting, waar ze nog allerlei zaken over moeten bedenken en overleggen die het plan lelijk in de wielen kunnen rijden. En wat ik ook wel boeiend vind, we krijgen alle lof toegezwaaid over hoe geweldig dat plan wel niet is en wat leuk dat de gemeente Westland zo ambitieus is, maar ondertussen staat er wel oh ja, die omgevingsvergunning, die moet ook nog. En dat is een leuke, want daarin kan er nog van alles gebeuren, dus ik vind het een loze toezegging. En ik wil graag weten waarom en op welke gronden het college denkt dat het hiermee geregeld is, want ik lees het totaal anders. Dus dat zijn even twee schoten voor de boeg. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. De heer Van den Berg, GBW.

De heer Van den Berg: Dank u voorzitter. Op de eerste plaats over de GREX. Wij zijn blij dat we voor de beoordeling daarvan kunnen steunen op de beoordeling van Fakton en ook in de tweede brief een positief oordeel, dus de fractie van GBW zal instemmen met de GREX. Dank ook voor de uitgebreide beantwoording op de vele vragen rondom het parkeren, de parkeernormering en de tarieven. Wij zijn er echter nog niet van overtuigd dat het echt allemaal klopt in het Floragebied. En we willen vooral voorkomen dat er in het verloren gebied onnodige parkeerproblemen zijn en wij vinden dat er voorzien moet worden in een reëel aantal parkeerplaatsen. Wij zullen daarom bij de behandeling op 3 juli met een amendement komen waarin wij B&W verzoeken alternatieve scenario's te ontwikkelen voor parkeeroplossingen in het voorzieningencluster en de woonclusters van de Flora Campus. Alle vragen, beantwoording van de vragen levert nog wel één vraag op die van belang is voor de beoordeling van de besluitvorming en dat is de kosten voor de eerste parkeergarage onder de Flora Campus, Vakcollege. Er wordt gevraagd aan de raad een krediet beschikbaar te stellen van 15.500.000 euro. Als ik de beantwoording zie van alle vragen, dan zie ik dat die parkeergarage in het eerste gebied, dus onder het Vakcollege, dat die 6.120.000 euro het geïnvesteerde bedrag is. Ik zou graag willen weten waar de andere 9 miljoen waar het krediet voor is, waar die voor worden aangewend. Dank u.

De heer Eeltink: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Ja, de heer Eeltink.

De heer Eeltink: Mag ik een verhelderende vraag stellen? Ik hoor amendement. Maar wat u schetst, dat klinkt als een motie. Als u het besluit wil aanpassen, dan zal dat toch met een amendement moeten zijn op grond waarvan u zegt wat u dan precies schrapt en wijzigt. Of zie ik dat verkeerd?

De heer Van den Berg: Nee, wij schrappen niet, we wijzigen niet, we gaan akkoord met de voorstellen zoals die voorliggen. Wij willen alleen dat er een alternatief scenario komt. Er moeten nog veel meer dingen gebouwd worden in de Flora Campus. We willen kijken of we dan op de goede weg zitten of dat we misschien toch

moeten bijsturen. De GREX is ook geen begroting, maar is een sturingsinstrument. Dus als wij alternatieve scenario's krijgen met een doorrekening wat dat betekent voor de grondexploitatie, parkeerexploitatie, kunnen we voor de volgende fases gerichte besluiten nemen.

De heer Eeltink: Voorzitter, een motie dus?

De heer Van den Berg: Nee, weldegelijk een amendement. Wij vinden in het besluit komt gewoon en de raad besluit B&W te verzoeken alternatieve scenario's voor te leggen, dus het moet echt een besluit en niet een verzoek aan B&W, maar echt het besluit dat wij graag willen beschikken over alternatieve scenario's voor de parkeeroplossing in de Flora Campus.

De voorzitter: En ik schat zomaar in dat dat amendement uw kant op komt, de heer Eeltink. En dan kunt u zelf beslissen of dat een amendement is of dat het een motie zou moeten zijn. Volgens mij hebben we nog één fractie te gaan. De heer Duijsens, Westland Verstandig.

De heer Duijsens: Ik ben het wel een beetje eens, ja helemaal eens met de heer Witkamp dat we de gemeente natuurlijk wel klemzetten gedurende een zootje jaren. In ieder geval tot en met 2028 in ieder geval, maar dat is een keuze die we natuurlijk wel maakten toen we het Masterplan vaststelden als raad. Toch een vraag aan het college hierover. Is dat in beeld te brengen? Is het in beeld te brengen wat nu de financiële gevolgen zijn als we hier ja op zeggen en onze fractie zal hier ja op zeggen, dat even ter geruststelling, maar wat is er nog de speelruimte? We krijgen ook nog een aantal scholen voor onze kiezen. Poeldijk, het Vakcollege zit hierin, De Hoogvlieger en nog een aantal toch kostbare plannen die er zijn, die ook per se uitgevoerd moeten worden, die er ook per se moeten komen. Maar wat betekent dat dan voor ... Ja, ik denk dat we geen geheimzinnig spelletje hoeven te spelen over De Naald. Alle partijen willen morgen de eerste pal hiertegenover slaan, los van wat het kost en los van de gevolgen zijn zowat. Maar ja, hoe varen we dan? Hoe varen we als gemeente in 2025, '26, '27, '28, want we hebben gezien in '28 daar ligt het zwaartepunt, honderd zoveel miljoen euro's. Dan zie je ook dat die normale schuld, dat die naar 150 en nog hoger stijgt als alles meezit. Dus als een beetje tegenslag komt en stagnatie komt, dan wordt het nog erger en hoger en zal het nog langer duren voordat we weer een beetje binnen de normale kaders en normen gaan komen, dus kan dat door het college geschetst worden hoe dat dan zit? En een tweede vraag en daar hebben we ook onze vragen opgericht. We zitten nu met een negatief bedrag van de GREX, het verhaal van de 15 miljoen minus de ozb en dan sluit dat op een bepaald bedrag. Wanneer is het tijd om iets met de tarieven te doen? De tarieven zijn niet hoog. Dat hebben we bij de vorige Floracommissie ook geconstateerd, dat dat best wel meevalt. Ik begreep trouwens niet vragen van komt er ook subsidie vanuit de gemeente richting die bewoners? Want 400 euro per jaar dat is als je dat doorrekent een goede euro per dag. Dat is ongeveer twee sigaretten zijn dat even omgerekend. Dat is zo'n stukje van een bierglas gevuld, dus ja, ik kon dat niet helemaal plaatsen. Ik dacht van als je daar sociaal woont en dan voor 400 euro een vaste parkeerplaats mogelijkwerwijs hebt met medegebruik, dat hebben we al gelezen, maar en de vraag is van kiest het college ervoor om die discussie uit te stellen, dus om die GREX meer richting nul te krijgen? Met andere woorden, de varianten voor wat betreft de tarieven om niet te zijner tijd als de garages er zijn en als het allemaal loopt te verhogen. Meestal als je iets hebt en je gaat verhogen, dat doet pijn. Als het van het begin wat hoger is, dan doet het relatief minder pijn gevoelsmatig, dus wanneer acht het college en is dat zinvol, is dat juist, is dat redelijk om dat nu te doen of kunnen we dat beter uitstellen totdat we het daarover gaan hebben? Nog een allerlaatste opmerking over het advies van de Auditcommissie. Twee aanbevelingen. Mevrouw De Jong vroeg dat terecht van nemen we dat voor kennisgeving aan of gaan we dat in een amendement of gaat het college dat toezeggen? Het zijn twee zaken. Eén hebben ze al toegezegd in de brief, het rentebesluit. Die tweede aanbeveling, die zal dan wellicht ook gaan komen, daar

was het college ook wel een voorstander van. Maar met name dat eerste, van twee keer per jaar bijpraten. We hebben natuurlijk iets anders bedoeld. We hebben natuurlijk, ja nu is het we worden bijgepraat van het valt tegen, maar eigenlijk zouden we dat voordat die tegenvaller er is dat we nog iets kunnen sturen en niet achteraf geconfronteerd worden met ja, sorry hoor, 2028 moeten jullie lezen als 2030 en het is niet anders of allerlei andere zaken die wat te rooskleurig zijn ingeschat en die gaan tegenvallen, misschien de grondaankopen die gaan tegenvallen. Ik noem een paar mogelijkheden. Dan zou het goed zijn dat vooraf het college voordat eventuele knopen worden doorgesneden van welke richting gaan we uit. We kunnen niet uit de trein. De trein die loopt en dan zullen we de wrange vruchten wellicht moeten gaan plukken, maar het is goed om als raad aan de knoppen nog te kunnen draaien en dat bijtijds. En de vraag is of het college dat ook bedoelt in het antwoord. Dat haalde ik daar niet helemaal goed uit.

De voorzitter: Oké, dank u wel. We gaan naar wethouder Van der Stee.

De heer Van der Stee: Ja, voorzitter, dank u wel. Dank voor alle vragen. We gaan ze maar even allemaal doorlopen. De eerste vragen van het CDA. Ho, nu verschieft alles. Advies van de Auditcommissie. U heeft daar de vraag van hoe gaan we daar dan op een gegeven moment verder mee om en wat betekent dit als de fiscus iets anders komt, komen we dan zo snel mogelijk naar de raad toe. Ja natuurlijk. We hebben 3 juli hier iets voorliggen waarbij wij een advies van de Auditcommissie overnemen. Daarin staan een aantal uitgangspunten. Daar zullen we ons ook aan houden en dat zit ook gelijk in de vraag van mijnheer Duijsens. U heeft het budgetrecht en u bent voor een aantal dingen gewoon de budgethouder en zullen wij zeker geen uitgaven doen als die niet passen in de GREX zonder overleg met uw raad. Dat geldt ook en dat hebben we ook bij de parkeerexploitatie gezegd, ook voor de tarieven. Het komt allemaal ter besluitvorming in de raad. We hebben in de investeringen in onze financiële verordening die ton genoemd. Binnen die ton kunnen we wat doen. Daarboven zullen we dus op een gegeven moment bij u langs moeten komen. We hebben gezegd dat we minimaal twee keer per jaar met u de ontwikkelingen meenemen. Je ziet dingen op je afkomen en dus de afwijkingen zoals hier in de brief aan u gemeld zijn, die u ook bij de raadsbehandeling van 3 juli kunt zien als de beraadslagingen, zijn dus de afspraken die we daarmee maken. Ten aanzien van het Auditcommissieadvies over de mitigerende maatregelen die we doen door het nemen van die lening. Op het moment dat 3 juli het besluit valt, zullen wij die lening ook aangaan. Natuurlijk houden we ook wel rekening met fluctuaties die er nu zijn. De wereld is best wel onrustig. Op het moment dat wij in aanloop naar 3 juli zien dat hij onder de 3 procent komt, wordt het voor ons echt een moment dat wij serieus overwegen om hem dan alvast te nemen, omdat we hem ook altijd kunnen gebruiken voor de balansfinanciering. Dus daarmee willen we actief inspelen op ontwikkelingen die er zijn. In principe besluiten we 3 juli gaat de lening direct afgesloten worden op 4 juli, want daarna kunnen we geen risico's meer nemen. Maar mocht het zich voordoen dat er toch even een daling is, dan zullen we daar zeker gebruik van maken. En dan gebruiken we hem als u niet besluit in ieder geval voor de balansfinanciering. Voorzitter, dat even ten aanzien van dus het advies van de Auditcommissie waar ik u vorige keer ook voor bedankt heb, de Auditcommissieleden. Wij nemen dat serieus. We hebben in de brief aangegeven hoe we daarmee omgaan. Het is een onderdeel van de beraadslagingen en dus zeker ook daarmee een onderdeel van het besluit. Op het raadsvoorstel op pagina 7 de gronden, de twee andere eigenaren. Dat is eerder ook aangegeven, die zitten helemaal in de put door de heer Melles en de eigenaren weet ik niet uit mijn hoofd. Denk ik ook niet dat het heel interessant is. Het zijn de kleinere eigenaren die daar in dat hoekje zitten. De belangrijkste is natuurlijk Royal FloraHolland waarmee we goede gesprekken hebben. We hopen daar, we groeien steeds verder naar elkaar toe en daar u zo snel mogelijk ook te informeren als we daaruit zijn. Maar nogmaals, we zijn in gesprek. Die twee kleinere eigenaren zitten pas later in het proces en ik moet even dadelijk ondertussen in mijn appjes kijken of mijnheer Melles al wat geantwoord heeft, maar volgens mij hebben we daar wel goede gesprekken over en moeten we ons houden aan de bedragen die dus

ook in de GREX zijn opgenomen voor de onderhandelingen en als dat afwijkt, komen we ook daarvoor weer bij u terug in de raad. Voorzitter, de combinatie van de GREX en de PEX. Ja, er wordt door een aantal ook over de onrendabele top vragen gesteld, de parkeertarieven. Ik heb vorige keer wel eens gezegd als je het een kwartje verhoogt, dan scheelt het weer 3 miljoen. Maar ik heb u toen ook aangegeven dat we daar met zijn allen nog goed over moeten praten en we hebben toen ook aangegeven, hoe heet het, dat we dat na de zomer, voordat de parkeergarage in ieder geval opengaan, daar nog een paar keer goed het gesprek over moeten voeren. Ik begrijp het amendement. U wil daar gewoon nog even een aantal dingen goed vastleggen. Daar heb ik op zich ook weinig problemen mee, want dat is iets wat we natuurlijk ook aangegeven hebben. Wat betekent ...

De heer Keizer: Voorzitter, mag bij interruptie even een vraag stellen. Na de zomer gaan we het over die parkeertarieven en dat soort zaken. Dan is wel van belang denk ik, heeft onze fractie al eerder aangegeven, om het daarvoor te hebben over de vorming van openbaar vervoer, die u wilt gaan realiseren daar. Die zouden we eerst doen en daarna gaan we over de parkeertarieven spreken.

De heer Van der Stee: Die opmerking van u heb ik de vorige keer in de Floracommissie ook gehoord, dus die nemen we mee in de planning. Misschien dat mijn collega dadelijk behalve over parkeren daar ook nog iets over kan zeggen, maar in ieder geval ik wil u geruststellen in de zin dat voor de besluitvorming over de tarieven wat we daar allemaal mee gaan doen, wat we in de toekomst daarmee willen gaan doen, gaan we het zeker hebben. En ik heb uw opmerking gehoord dat we daarvoor dan over het OV gaan praten. Dat betekent dat wij ook niet 3 juli een besluit nemen rondom het parkeren ten aanzien van tarieven of allerlei andere vormen, het afstoten of wat dan ook. We nemen alleen, zoals de heer Van den Berg het ook netjes aangaf, de eerste twee jaren de schijf voor die eerste parkeergarage, maar in hetzelfde jaar gaan we ook met de tweede parkeergarage, dus aan de Middel Broekweg beginnen twee plekken. U kunt het ook in de schema's zien en de eerste bouwstroom is inderdaad bij het Vakcollege waarin hij er gelijk onder zit, maar aan de andere kant wordt wel gestart al en voor de beide jaren, daar zitten die jaarschijven in om dus bij de kosten ook de grondverwerving, die zit allemaal in die 15,5 miljoen. Als u het nog specifieker wil weten, kan ik het voor u opzoeken. Maar als u in ieder geval, het maar even duidelijk is. Het is niet alleen die 15,5 miljoen. Die 6 miljoen zegt u, dat is voor onder het Vakcollege. De rest is dus ook in het beschikbaar maken van de eerste twee jaar voor het hele parkeerverhaal. Voorzitter, dan de opmerkingen van de ChristenUnie-SGP. Veel grond aangekocht, hoeveel grond moet er nog aangekocht worden. De procenten heb ik niet uit mijn hoofd, maar we hebben ongeveer de helft door wat we al gekocht hebben. Het grootste deel van die andere helft globaal is natuurlijk Royal FloraHolland en dan hebben we de kleinere percelen in de hoek, die we dan dus moeten verwerven. Als u echt waarde hecht aan de procenten, wil ik ze nog wel een keer voor u uitzoeken, maar ik zie u al nee schudde, dat hoeft niet pertinent. Het is duidelijk. Dan de LPF. U heeft inderdaad gelijk in de zin van het is een behoorlijk bedrag en het is ook denk ik sinds de gemeente Westland opgericht is in 2004 denk ik de grootste beslissing die u gaat nemen ten aanzien van de ontwikkeling van een gebied, maar ook ten aanzien van de financiën. En daarom vonden wij het ook heel belangrijk als u zegt van ja, zetten we hiermee de gemeente op slot. We hebben serieus ook in de Auditcommissie gepraat over de hele financiering, de schuldpositie en de schuldquote en u ziet in de tabel 1 de bedragen die daarvoor nodig zijn. Daar zit inderdaad, zoals de heer Duijsens zei, ook al de piek van 116 miljoen in 2028. Maar u ziet en dan kijken we dan ook naar, daar kijkt de Provincie naar, de schuldquote. De schuldquote geeft een beetje aan hoe je in staat bent om op een gegeven moment de lasten die daar komen te betalen. Waar we hiermee te maken hebben, is dat zeker in de jaren '25, '26, '27 en '28 komen we boven die 130 procent. Daarmee deel ik dus niet uw mening dat de boel acht jaar op slot zit, maar er zit voor vier jaar zeker wel iets waarbij we rekening moeten houden dat we de opmerking gaan krijgen van de Provincie, serieus moeten gaan kijken naar de dekking en naar de mogelijkheden. We hebben daarvoor gekozen als college om bewust ook alle investeringen, niet

alleen van de Flora, maar ook de andere investeringen, nu bij u in kaart te brengen. Dat betekent dat naast die 80 miljoen die er in de Flora geïnvesteerd wordt, er 62 miljoen geïnvesteerd gaat worden in onder andere de sport, in onder andere de speeltuinen, in onder andere mobiliteit. En dat is een bewuste keuze, omdat we tegelijkertijd aan u ook wilden presenteren, het gaat niet alleen om de Flora, de Kadernota en daarom hebben we ook bij u gesproken, maar daar zullen we dadelijk verder over gaan, over vaststellen. Daar hebben wij duidelijk een balans gemaakt tussen Flora, maar ook de overige investeringen, omdat je niet de gemeente op slot zet, maar je neemt wel een heel groot besluit waarbij je niet meer heel erg uit de band kan springen om hele gelijke grote andere dingen te doen. Als je grote andere dingen wil doen en daarna werd al bijvoorbeeld bepaalde scholen genoemd. De scholen die zitten erin, maar als je bijvoorbeeld De Naald wil doen, zal je dus mitigerende maatregelen moeten doen. Dan zal je dus naar moeten kijken hoe je dat goed kan dekken. Daar zijn diverse opties voor mogelijk, maar die opties zullen we dan ook met elkaar tegelijk dan in de discussie die nog gaat volgen met u gaan verkennen welke keuzemogelijkheden er zijn en waar u voor voelt.

De heer Witkamp: Voorzitter, bij interruptie. Wat u nu zegt, dat is een beetje een echo uit het verleden, want we hebben dit natuurlijk al vaker aan de hand gehad. Twintig jaar geleden stonden wij voor een groot aantal besluiten rondom De Westlandse Zoom en de uiteindelijke uitkomst van alle dingen die u nu noemt over van we hebben overall rekening mee gehouden en dit is geregeld en dat is geregeld, dat is exact hetzelfde wat toentertijd geroepen werd over alle mooie dingen over De Westlandse Zoom en uiteindelijk waren we in 2012 dik 200 miljoen verder en hadden we niet zoveel. Ik vind het best wel lastig als je zegt van nou u zegt acht jaar maar het wordt vier jaar. Dat is speculeren. Want in feite als je naar de totale GREX kijkt en de looptijd, want je praat tot over 2038, 2039 en je denkt nu al te kunnen becijferen dat de uiteindelijke plus maar een tonnetje of drie is, dat vind ik buitengewoon knap. Dan had u een ander beroep moeten kiezen, wellicht in een blauwe jurk op een podium in Tiel, maar dit gaat op deze manier in 2024 natuurlijk niet werken. Dus als ik kijk naar de GREX, dan zeg ik van ja, het is allemaal hartstikke mooi, maar het is niet realistisch. Los van het feit dat we ook op dit moment als je kijkt naar de huidige dynamiek in de landelijke overheid als het gaat over wonen, gebiedsontwikkeling, toewijzing en allerlei andere besluiten die wellicht ons in de wielen kunnen rijden, je hier niet kan zeggen van wij nemen op 3 juli een besluit en dat besluit zorgt ervoor dat wij als op een spoorrail in een rechte lijn naar 2038 toe rijden. Ik geef het u te denken. Maar wat ik wil vragen is van met welke zekerheid denkt u nu te denken, u gaf net al aan De Naald, daar hadden we het al even over een kleine 30 miljoen, daar komt nog een andere discussie over, dat we in die 4 jaar niet tegen dingen aan gaan lopen waarmee we onszelf zo dermate vastgezet hebben op dit verhaal dat de mogelijkheden die de gemeente dan heeft überhaupt nog uit kan voeren? Met welke zekerheden denkt u nou echt dat u dat op deze manier kan waarborgen? Dat is in feite de vraag. Ik geef u nog één overweging mee. Als we nu een gemeente geweest hadden die nooit wat mee hadden gemaakt, dan zeg ik dit is mateloos interessant dit. Het is heel leuk. Leuk uitwerken, ambitieus plan, we gaan ervoor. Maar dit is Westlandse Zoom 2.0. Ik zeg het nog maar een keer. Wellicht ga ik u daar later nog wel een paar keer aan herinneren. Maar ik geef het u toch in de overweging mee. Trek lering uit al die fouten die toen gemaakt zijn waar we het in 2012 met zijn allen over eens waren en vervolgens in 2024 weer tegen een plan aanlopen en we bijna weer in dezelfde valkuil gaan trap. Dank u wel.

De heer Van der Stee: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik zal het woordje Westlandse Zoom 2 absoluut niet gaan noemen, want ik denk dat wij hier een andere start en een andere voorbereiding hebben. Als u tegen mij zegt van hoe weet u nou zeker dat u op die drie ton gaat eindigen, dan ga ik tegen u zeggen daar heeft u helemaal gelijk in. Dat gaan we niet. Maar wat ik u wel ga zeggen, het is een uitgangspunt waarbij wij met een heleboel rapporten, met een heleboel berekeningen een plan hebben met een behoorlijke post onvoorzien. Die heeft u ook kunnen zien en wij denken door middel van deze GREX dat er een route ligt om in vijftien jaar iets heel moois te bereiken voor een ondernemende tuinbouwgemeente waarbij wij onze positie in de tuinbouw voor

de toekomst op een gegeven moment een stukje zekerder gaan stellen. Er gaan daar hele mooie dingen gebeuren. Wij gaan proberen u als raad en dat is misschien wel het grootste verschil met De Westlandse Zoom, De Westlandse Zoom doen we met een ander, de BPD, de ONW, weet u ook, BPD Gebiedsontwikkeling, maar deze doen we zelf. Wij zitten hier met een financiële commissie bovenop. Wij gaan twee keer per jaar aan u rapporteren wat de ontwikkelingen zijn, wat er op ons afkomt en wat de aanpassingsmogelijkheden zijn. Ik heb net al aangegeven, één van de grote dingen en mijnheer Van den Berg is er ook net over begonnen, de 15 miljoen die er zit ten aanzien van de negatieve resultaten van de PEX die in de GREX verwerkt zit, daar zijn sleutels en met die sleutels gaan wij met u praten over het stukje willen we de tarieven omhoog doen omdat we zelf aan de sleutel zitten, aan het stuur zitten om eventueel dat verschil dus te verminderen. Die 200 miljoen die u noemt, die wil ik ook wel een stukje ontkrachten, want u heeft ook in een Jaarrekening kunnen lezen dat op dit moment het hele verlies daar teruggebracht is tot zo'n 40 met de voorziening die er zit. We zijn hier veel meer aan het stuur. We vervullen hier maatschappelijke opdrachten. Een groot verschil met de Westlandse Zoom. Westlandse Zoom is gestart, weet u ook nog, in grote discussie met de gemeente Den Haag en de Provincie. Er moest een villawijk komen. Hier kiezen we niet voor een villawijk. Hier kiezen we voor een project waarbij we een aantal maatschappelijke doelstellingen gaan doen. We gaan daar een Vakcollege opstarten. We hebben daar een prachtige sporthal en we gaan daar iets voor de tuinbouw, met de HortiTech en Horti Lab starten.

De heer Witkamp: Voorzitter, bij interruptie. U hoeft mij niet te vertellen hoe de Westlandse Zoom in elkaar zit en waar dat over gedaan is. Het gaat mij om het proces. Over De Westlandse Zoom, daar kunnen we boeken over schrijven. Dat is allemaal prima. Het gaat mij gewoon puur over het proces. Gewoon de denktrant en het van joh, we doen het wel eventjes. Dit doen we niet eventjes. Dat is meer de gedachte erachter. Als je zegt van dat traject is vijftien jaar en wat ik u nu al hoor zeggen, maar goed, dan geeft u maar aan of ik daar gelijk in heb, van ja we proberen dat allemaal wel vast omrand gekaderd neer te zetten, maar eigenlijk gaan we lopenderweg aan alle kanten aanpassen en bijsturen en het besluit wat u op 3 juli neemt, nou ja dat is een beetje een mooie startrichting, maar dat is het niet. Dus wat gaan we dan wel vaststellen en hoe vast zitten we daar dan aan als je kijkt naar die vijftien jaar? Daar ben ik dan wel nieuwsgierig naar. Vertel het maar.

De heer Van der Stee: Voorzitter, ik heb het daarnet al geprobeerd. Ik zal nog een kleine poging wagen. We hebben de afgelopen tijd heel veel tijd besteed aan het Masterplan. Dat is in uw raad geweest en we hebben met veel deskundigen gekeken hoe je deze route de beste kan starten. Deze route die staat in het Masterplan met deze GREX als een startpunt. En wij willen door middel van een directe aansturing waar we zelf aan het stuur zitten waarbij we u regelmatig betrekken, minimaal twee keer per jaar, inspelen op ontwikkelingen die anders lopen dan de geplande GREX. En dat is de enige manier waarop we op deze manier deze onderneming kunnen doen, waarbij we een besluit vragen en dat is niet alleen een startlijn waarbij we niet weten wat doen. Nee, als u de GREX goedkeurt met daarna het krediet voor het Vakcollege, dan gaan we direct beginnen ook met de architectenkeuze voor dat Vakcollege. Dan gaan we gelijk bouwen. Dat is niet alleen maar een richting. Nee, daar gaan we direct mee starten. De andere opdracht die we van de raad hebben, zijn de tijdelijke woningen. Daar gaan we direct de aanbesteding mee starten. We gaan het bouwrijp maken starten. Er moet in december wat gebeuren en voor de volgende zomer moeten daar die 150 woningen staan. Dus het is meer dan even een kort besluit met een richting waarin nog heel veel onduidelijkheden zitten. Ja, de toekomst is altijd onduidelijk als je een onderneming gaat starten. We zijn een ondernemende gemeente met dit project. Het is echt een uniek project voor deze gemeente, maar we kunnen niet anders doen dan veel deskundigen inhuren, veel met mensen erbij bekijken. De accountant van PWC, uw accountant heeft erbij gezeten, die heeft ook aangegeven dat de cijfers die erin genoemd zijn zodanig betrouwbaar zijn, dat u uw besluit kunt nemen. En ja, er zullen risico's zijn en die risico's, die proberen we te mitigeren en daar proberen we u in mee

te nemen. Voorzitter, hier wil ik het even bij laten ten aanzien van deze opmerking. De opmerking van de brief van Anne Koning. Volgens mij hebben we het er in de vorige Floracommissie ook over gehad. U wilde duidelijkheid ten aanzien van het programma. Die duidelijkheid is gegeven en er staat nog een zinnetje in over de ontsluiting. Ik heb u toen ook uitgelegd dat de ontsluiting heeft te maken met de tunnel die we eerst voor de fietsers hadden in het verlengde van de Middel Broekweg, waarvan de Provincie zegt misschien moet u toch nog eens een keer kijken naar het andere verhaal en daar gaan we samen in overleg. Het is niet een breekpunt, het is een ontwikkelpunt, waarbij we samen met de Provincie gaan kijken wat we daar uiteindelijk het beste voor elkaar kunnen krijgen. En ja de omgevingsvergunning, daar kan van alles gebeuren. Wat wij hebben aangegeven in de vorige commissie, dat we in ieder geval starten met twee BOPA's, zowel voor de tijdelijke woningen als voor het Vakcollege, omdat het grote plan wel eens te groot kan zijn. Dat kan te lang duren en we hebben de opdracht van uw raad om hier zo snel mogelijk te starten. Wij zullen ons best doen ... Door de Lidl. We hebben de eerste sponsor al binnen geloof ik. Mede mogelijk ...

De heer Duijsens: Die heeft zich gemeld. Die wil bouwen daar.

De heer Van der Stee: Ja. Wij gaan in ieder geval de omgeving erbij betrekken en wij denken dat wij met die BOPA's bijtijds zijn om in ieder geval te zorgen dat onze planning daarmee gehaald gaat worden. Ook daar zullen we moeten inspelen op het moment dat er dingen gebeuren en daar zullen we u ook in betrekken. Voorzitter ...

De heer Van der Mark: Voorzitter, bij interruptie. Mag ik eventjes een ondertiteling bij BOPA's?

De heer Van der Stee: Dan moet ik ... Het is een buitengewoon omgevingsplan aanpak, maar ik moet heel even kijken ... Of nee, wat was het nou. Ik ben hem even kwijt.

De heer Van der Mark: Dan voel ik me niet alleen staan als ik het niet weet.

De heer Van der Stee: Nee. Omgevingsplanactiviteit. Dank u wel, buitengewoon omgevingsplanactiviteit. Alle afkortingen. Google is je goede vriend. En de collega zit gelukkig ook dichtbij. Ja, voorzitter, over de financiële gevolgen hebben we het hier volgens mij al gehad. Dan ten aanzien van de vragen over de tarieven om er wat aan te doen. Daar hebben we het ook net over gehad. Daar gaan we met u graag na de zomer in de volgorde die de heer Keizer net al aangaf. En de vraag over subsidie van bewoners. Ik wil die daar graag ook dan in meenemen. Want als u gaat over de tarieven bepaalt u ook alles rondom dat parkeren en dan kunnen we ook alle vragen stellen en ook kijken wat we daar eventueel wel of niet van uw wensen in de raad mee kunnen nemen. Uiteindelijk bent u degene, voorzitter, die daarover besluit en dan kijk ik verder of mijn collega van parkeren het nog, de andere dingen wil aanvullen. Eén dingetje.

De heer Plomp: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Plomp, GroenLinks.

De heer Plomp: De wethouder zegt wel over de financiële gevolgen hebben we net al gehad, maar in de beantwoording over de PEX heb ik hem alleen maar horen reageren op het aangekondigde amendement van GBW. En mijn vraag was: leuk dat we zo meteen nog aan de sleutel, aan de knoppen gaan draaien op die PEX wat we voor de parkeertarieven willen en dat gaat dan effect hebben op die onrendabele top, maar wat heeft dat uiteindelijk voor een gevolg in die grondexploitatie? Als dat omhoog of omlaag gaat, gaat dat dan, speelt dat dan alleen op dat eindresultaat van 3 ton wat meer of minder zou kunnen gaan worden onder andere

daardoor of zeggen we dan als het minder is, hoeven we ook minder te vragen voor de grondposities die we verkopen, omdat we naar die nullijn toe blijven werken? Dat daar heb ik geen antwoord op gehoord.

De heer Van der Stee: Voorzitter, ik denk dat het afhankelijk van de uitkomst die gaat over de hele PEX, de tarieven en de, hoe heet het, hoe je daarmee omgaat, zelfs ook als je daarna besluit als je ze gebouwd hebt direct weer te verkopen, wat je met die opbrengsten gaat doen, dat is een vervolgvraag die na deze discussie kan ontstaan. De grondprijzen, die zijn nu vastgesteld in de GREX. Daar gaan we mee aan de slag. En als ik de mening van de raad behoord heb, is het vooral dat wij het deficit minder willen maken, waarbij het gunstiger voor de gemeente wordt en dat we niet zozeer gelijk het voordeel willen geven aan de mensen die daar een woning gaan kopen. Dus volgens mij is dat de discussie, maar ik wacht ook verder de uitkomsten van uw discussie af. Ik wil daar niet op vooruitlopen. En afhankelijk van de uitkomst van die parkeerdiscussie kunnen we ook praten over hoe we dan dus met de rest omgaan.

De voorzitter: De heer Valstar. Wethouder Valstar.

De heer Valstar: Ja, heel kort, voorzitter, want collega Van der Stee heeft gelukkig al het financiële parkeergras al voor de voeten weggemaaid. Maar ik zou nog wel even willen reageren op de heer Van den Berg dat hij nog niet overtuigd is wat betreft parkeren en dat daar een amendement uit volgt en of dat nou een motie van een amendement is, dat laat ik aan de fijnproever. Maar volgens mij hadden wij dat ook al min of meer met elkaar overeengekomen dat we daar nog later over kwamen te spreken. En dan kunnen wij uiteindelijk ook die scenario's gaan uitwerken. Ja en of daar ... In die discussie moeten we denk ik ook de vraag van de heer Duijsens meenemen, moeten we dat direct al omhoog gooien? Moeten we dat uiteindelijk doen als de parkeergarage gerealiseerd is? Dus volgens mij wordt dat er een hele totaaldiscussie die we met elkaar moeten voeren. Maar in principe is dit nu het startpunt. En dan had ik nog de heer Keizer. Het is jammer dat hij weg is. Ik denk dat hij bus 31 naar Monster heeft genomen, want ik hoorde hem zeggen eerst OV en dan parkeren. Dat ik dat nog uit zijn mond mag horen, dat stemt mij tevreden, maar die volgorde die nemen we ook gewoon aan, dus we zorgen eerst dat hier een OV-plan komt te liggen en vervolgens gaan we het over parkeren hebben.

De heer Witkamp: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: De heer Witkamp.

De heer Witkamp: Even over dat OV, want dat vind ik ook wel weer boeiend. Als u zegt dat u het OV belangrijk vindt, het prima gaat regelen, hoeveel wordt er dan nog geparkeerd? Zomaar een vraag.

De heer Valstar: Wij gaan er nu vanuit dat we daar een OV-hub gaan realiseren en op basis daarvan hebben wij ook de parkeernorm nu gerealiseerd. En hoe die OV-hub er uiteindelijk uitkomt te zien en of we daar en treinverbinding willen hebben, ook dat kunnen we allemaal bespreken. Dat lijkt me iets verder weg van ons bed, maar het OV hangt wel samen met de parkeernorm.

De heer Witkamp: Nee, dat dat begrijp ik. Alleen op het moment dat je geweldig goed OV hebt, komen die mensen niet met de auto en gaan ze niet parkeren. Dus gaat u dan knijpen in de capaciteit om in ieder geval parkeerinkomsten te realiseren. Of is dat geen issue? Het is wel van belang, want het is een van de belangrijke kostendragers onder dit plan.

De heer Valstar: Ja maar dat is precies het punt. Ja dat is precies het punt. Ja.

De heer Van den Berg: En dat is de problemen waar GBW nog tegenaan loopt. In de parkeerbehoefte, parkeernormering is al een heel groot voorschot genomen op beter openbaar vervoer. Daarom zijn de parkeernormen in Flora Campus 60 procent lager dan normaal gesproken. En daarom willen wij een amendement van reken nu eens door als het niet 60 procent lager is, maar 40.

De heer Valstar: De heer Witkamp en Van den Berg zijn er samen al uit. Goed nieuws voor mij.

De voorzitter: Voldoende beantwoord. Is er nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van den Berg: Misschien mag ik.

De voorzitter: De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Er is denk ik één misverstand. Ik hoorde dat collega Duijsens net ook vertellen. Mensen kopen voor 400 euro per jaar of 500 of 300 koopt men geen parkeerplek. Men heeft het recht om de parkeergarage in te rijden en als die dan vol is, moeten ze gewoon ergens anders heen, bijvoorbeeld aan de Laan van de Glazen Stad hun auto zien kwijt te raken.

De heer Duijsens: Dat heb ik in een tussenzinnetje genoemd. Over het medegebruik of wat dan ook.

De heer Van den Berg: Dan heb ik het niet goed ...

De heer Duijsens: Maar je betaalt wel 400 euro.

De heer Van den Berg: Ja, maar alleen om er in te mogen rijden.

De heer Duijsens: Jawel, oké.

De heer Van den Berg: Maar geen eigen plek.

De heer Duijsens: Beter autootje geeft ... Laat maar.

De voorzitter: Oké. Dan nogmaals de vraag of dit zo voldoende behandeld is voor u, want dan ...

Mevrouw De Jong: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, mevrouw De Jong.

Mevrouw De Jong: Ik had nog een ...

De voorzitter: Ja, gaat u verder.

Mevrouw De Jong: Ja, het is makkelijk als de wethouder dan wel hoort waar de vraag over gaat. Als antwoord hoorde ik net zeggen dat er voor de financiering en dat las ik ook in die brief van het college als reactie op de Auditcommissie, dat er rekening is gehouden met vertraging, dus in de tussentijd kan die financiering eventueel gebruikt worden voor balansfinanciering. Maar zo'n grote financiering, daar zijn toch zeker ook afspraken over waarvoor die financiering is of mag die gewoon overal voor aangewend worden? En daarnaast had ik nog geen antwoord gehad op mijn vraag of het klopt inderdaad dat de kredietvoorstellen het gevolg zijn

van het vaststellen van de GREX. Dus als de GREX niet zou worden vastgesteld, hoeven we ook geen krediet voor het Vakcollege en de tijdelijke woningen beschikbaar te stellen. Ik hoor graag of dat klopt.

De heer Van der Stee: Voorzitter, die discussie zal misschien straks ook wel even terugkomen bij de Kadernota, want u heeft inderdaad of enkelen van u hebben daar ook op gereageerd, dat de Kadernota ook voorlicht ter instemming. En dat heeft ermee te maken dat je nu besluiten vraagt die niet zozeer impact hebben op de huidige begroting, maar vooral impact hebben op de komende begroting, maar ook vooral de jaren daarna. En zeker het Vakcollege, die we vragen, die kapitaallasten gaan vooral spelen in de jaren '28 en '29, want dan is die opgeleverd. De rentelasten starten eerder. Die vallen dan nog wel mee, maar vooral kapitaalslasten van het hele Vakcollege, heeft u kunnen zien, dat is uit mijn hoofd even 2,4 miljoen, als ik het goed zeg. En ja, dat kan je niet besluiten als u als raad niet eerder aangeeft dat u het met de Kadernota eens bent, omdat daar het dekkingsverhaal in zit. Uiteindelijk is het een onderdeel van de hele GREX. Dus als u die GREX zegt van ja die keuren we niet goed, ja dan moeten we met het hele plan terug en dan kom ik dus niet meer bij u, zeker mijn collega, het college, voor de kredieten van de tijdelijke woningen en voor de kredieten voor het Vakcollege. Dus er zit een volgorde in en het begint bij de Kadernota. Daar willen we graag van u een uitspraak over en dat betekent dat we in feite die stappen zo in die volgorde ook zullen zitten. Dus er ontstaat zelfs al een probleem als wij met de Kadernota niet de rugsteun ontvangen van de raad om daarmee verder te gaan.

Mevrouw De Jong: Voorzitter, dan is het toch ook raar dat de Kadernota nu onderaan de agenda staat? staat die 3 juli wel ...

De heer Van der Stee: Op 3 juli staat het als het goed is in de goede volgorde.

De voorzitter: Volgens mij is dit alleen in volgorde van chronologie, dus eerst terugkijken met de Jaarrekening, dan nieuwe plannen en dan de Kadernota, maar als het aangepast moet worden, dan zal dat in overleg met de griffie gaan gebeuren.

De heer Van der Stee: Dan uw eerste vraag. De treasurer, die zit op de hoek, dus ik kijk een beetje of ik het allemaal goed zeg. Die zit te wijzen op de telefoon, dus dan komt er bij mij zo een postduif binnen. Dat is altijd zo mooi. En dan gaan we die maar eens even openen. Ja, de treasurer heeft een hele mooie positie binnen deze gemeente. Die mag een heleboel dingen ook zelfstandig, omdat dat gemandateerd is vanuit de raad aan het college die we in haar handen leggen. En zij kijkt continu wat is de kredietbehoefte en hoeveel centen hebben we de komende tijd nodig. We mogen een deel lange termijn lenen, we mogen een deel kortdurend lenen. Dat kortdurende mag niet meer dan acht procent van de hele begroting zijn en dat soort vragen. Eén keer per kwartaal zitten wij ook met de directeur Financiën om tafel en bespreken we de hele totale financieringsbehoefte. Op dat moment hebben wij ook overleg over dit soort leningen. Ik gaf aan dat wij nu de rente heel erg in de gaten houden. Die is voor ons erg van belang. In de GREX staat die drie procent. We kijken nu, het is nog maar twee weken, op het moment dat hij onder de drie duikt, dan willen we daar hem op vastklikken. Ook omdat we weten dat het bedrag, want het is niet het totale bedrag van alles, het is een deel vooral wat extra is vanwege de GREX en de Flora Campus, Vakcollege, maar we weten dat als we die niet doen, dan hebben we sowieso ook de financiering voor de andere dingen nog nodig in de komende tijd. Je betaalt ook alleen maar met deze speciale lening met die voorwaarden alleen het gedeelte wat je direct nodig hebt, dus het gedeelte wat je niet gebruikt betaal je ook nog niet de rente over. Dus vandaar dat de treasurer heeft gezegd van laten we de boel heel goed in de markt bekijken. We volgen dat zeer nauwgezet. Iedere ochtend krijg bijna een berichtje wat de rente weer doet. Het zit er weer net iets boven, maar op het moment dat hij ons iets eronder duikt hebben we afgesproken binnen het college gisteren, dan zullen we hem gelijk vastklikken. Dan hebben we in ieder geval daarin een stukje stabiliteit.

Mevrouw De Jong: Ja, ben ik nog steeds op zoek naar het antwoord. Het gaat erom, we gaan die rente dan vastzetten voor die drie procent. Maar mij lijkt dat je dan ook overeenkomt waar die financiering voor gebruikt gaat worden, dat er mogelijk onderpand is of ... Mijn vraag was dus kan hij ook zomaar voor iets anders worden besteed?

De heer Van der Stee: Ja. En we kunnen hem zomaar besteden bijvoorbeeld voor het Tienercollege of voor de sportvelden of het sportpark De Lier waar we mee bezig zijn. Dus wij mogen zelf dan over die middelen beschikken waarvoor we ze in zitten. En daar hoeven we ook voor de rest gelukkig geen onderpand voor in te leveren.

De voorzitter: Ja duidelijk, mevrouw De Jong? Ik geloof het wel. Oké. Dan denk ik dat dit zo voldoende besproken is en dan komt dit als besprekstuk in de raad van 3 juli.

7. Voorstel tot beschikbaarstelling van een krediet voor het Vakcollege+ en sporthal Floracampus Westland

De voorzitter: Het volgende agendapunt heeft hier een beetje mee te maken en is ook vorige week al aan de orde geweest, dus ik ben heel benieuwd of er nu nog nieuwe vragen zijn, want er is geen nieuwe informatie naar u gekomen, dus het zou mij verbazen. Maar uiteraard is die gelegenheid hier. En zo niet, dan gaat dit ... Dit is ook onderdeel van de hele grondexploitatie, dus ik denk ook gewoon als besprekstuk maar naar de raad. Oké.

8. Voorstel tot beschikbaarstelling van een krediet voor tijdelijke woningen Flora Campus Westland

De voorzitter: En ook het volgende agendapunt 8, dat is het voorstel tot beschikbaarstelling van een krediet voor tijdelijke woningen in die Flora Campus, daar geldt eigenlijk hetzelfde voor. Ook hier zijn geen nieuwe stukken uw kant opgekomen. Maar ik schat zomaar in dat u daar volgende week of over twee weken wel wat over wil vertellen. Dus ik zal dat als besprekstuk op de raadsagenda van 3 juli zetten. En dan komen we nu bij ...

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter. Toch nog even een ... Misschien dat we dat vandaag al kunnen, hoe we dat op 3 juli gaan doen. Of we dat in één ruk gaan doen, bij wijze van spreken. Dus geen agendapunten, maar gewoon over de Kadernota. De Jaarrekening zal er traditioneel vrij bekaaid vanaf komen. Maar al die onderwerpen als één onderwerp, dat we daar gewoon gaan staan en dat de heer Keizer en anderen daar en wij ook gewoon een verhaal houden over alle onderwerpen gelijktijdig. Maar dat is misschien een vraag ...

De voorzitter: Ik denk dat dat ... Ik laat die vraag uiteraard aan de fracties, maar heel eerlijk ik denk dat het wel het meest praktische is.

De heer Duijsens: Mijn voorstel. Dan weten we bij de voorbereiding waar we aan toe zijn.

De voorzitter: Ja, maar die vraag, daar kan ik geen antwoord op geven nogmaals, maar die ...

De heer Duijsens: Anderen wel.

De voorzitter: Maar of dat hier dan meteen moet, dat durf ik niet te zeggen. Mijnheer Van der Mark.

De heer Van der Mark: Het lijkt mij gewoon dat het goed is dat we dit zo meteen in de Agendacommissie maar eens aan de orde stellen.

De voorzitter: Dat denk ik ook. Die vergadert hierna, na deze commissie, dus dan komen we snel met een voorstel uw kant op.

9. Voorstel tot vaststelling van de Kadernota 2024

De voorzitter: Maar we zijn inmiddels bij agendapunt 9 en dat is het voorstel tot vaststelling van de Kadernota 2024. En daar zijn vast op- of aanmerkingen over. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u voorzitter. Vragen vallen op zich wel mee. De belangrijkste vraag is: wij, fractie van GBW, zou er veel moeite mee hebben als wij op 3 juli de Kadernota moeten vaststellen. Wij zouden graag van de wethouder willen horen of hij bereid is het besluit zoals het er nu ligt, conceptbesluit, om dat aan te passen, zoals we ook voorgaande jaren hebben gedaan, dus dat we kennis nemen van de inhoud van de Kadernota en dat we dus ermee instemmen en die gebruiken als leidraad voor de begroting 2025, maar dat we de andere jaren nog met elkaar een robbertje moeten vechten hoe we dat gaan aanpakken. De tweede vraag is: we hebben vorig jaar als raad vastgesteld de PIP-lijst. Daar zit een heel overzicht van investeringen op die nog niet in de begroting zijn verwerkt, maar waar wel plannen voor zijn. Is het mogelijk dat er een overzicht komt van welke Investeringsvoornemens van die lijst nu wel in de begroting verwerkt zijn en welke niet? Als wij, wat collega Witkamp vanavond zijn, als we op slot komen te zitten, welke investeringen moeten we dan langer uitstellen en welke kunnen we eventueel in schuiven. En een andere opmerking die ik wil maken. Wij gaan inderdaad boven de signaalwaarde van 150 procent uit wat de schuldquote betreft. Dat is niet meer en niet minder dan een signaalwaarde. Het heeft wel voor ons allen denk ik de verplichting roept het op om te zorgen dat wij een hele degelijke begroting hebben en die niet net aansluit of dat het een beetje het Heijermanssysteem is, op hoop van zegen. Wat ons betreft in ieder geval gaan we er flink werk van maken om een sluitende begroting te doen en een gedegen financieel beleid.

De voorzitter: Oké, dat heb ik gehoord. De heer De Gier, PvdA.

De heer De Gier: Dank voorzitter. Voorzitter, eigenlijk heb ik één primaire vraag en daarna misschien nog een aanvulling erop. Maar waar ik eigenlijk verbaasd over ben dat is dat we ondertussen twee jaar allemaal horrorverhalen hebben gehoord over de ravijnjaren in 2026 en dat we daar hard voor moesten sparen en een reserve moesten opbouwen. En dat dat nu ineens wordt teruggedraaid en dat dat ook op geen enkele manier meer terugkomt en dat er nu ineens wordt gezegd van als we de saldo's over de komende vier jaar maar grosso modo gelijk valt, dan is het wel goed. Dus ik vroeg me af hoezo is die reserve nou ineens niet meer nodig? Een tweede is we hebben de meicirculaire gehad. Die valt een stuk positiever uit als zeg maar wat in de Kadernota nog staat. Betekent dat nu dat we veel meer geld te besteden hebben en kunnen we dat al gebruiken in Kadernota? Of hoe verhoudt zich nu de getallen in de Kadernota tot de memo over de meicirculaire.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA. Niemand? Nee. Westland Verstandig, de heer Duijsens.

De heer Duijsens: Ik vroeg me af, je hebt de Wielerzesdaagse, maar je hebt ook blijkbaar tweedaagse. Op pagina 18, daar staat een heel vreemd zinnetje. Of dat dan slip of the pen is of ... Bij nieuw MIP 2025, zie ook het uitgebreide antwoord van dit project op de vervolgacties vanuit het college tweedaagse. Die zin, moet die daar zo of, want dan wil ik natuurlijk de vervolgacties hebben, maar ... Of is dat blijven staan uit het concept? De rest komt op 3 juli.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. De heer Wijnands, D66.

De heer Wijnands: Ja, voorzitter, dank u wel. Een vraag die we vanuit D66 met name hebben is even terugkomend op het stuk wat we recent ontvangen hebben over het theater De Naald. Een mooi rapport van 6 mei al opgeleverd. De definitieve versie is om gevraagd. Was moeilijk, moeilijk of we het allemaal net op tijd nog voor de vergadering zou kunnen krijgen. Nu net ontvangen. Waarom heeft dat zo lang moeten duren? Want volgens mij is er sinds 6 mei eigenlijk niks meer aan het rapport gewijzigd.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Anderen nog? Nee. Dan gaan wij naar de beantwoording van het college. Beginnen we weer met wethouder Financiën. De heer Van der Stee.

De heer Van der Stee: Ja, voorzitter, nogmaals dank u wel dat ik hier mag aanschuiven en dank voor de vragen. De Wielerzesdaagse en de tweedaaagse. Maar ik kon een pagina 18 niet zo snel in de tabel vinden waar die dan ongeveer staat. Maar misschien moet u mij dan ...

De heer Duijsens: Daar heb je een vergrootglas voor nodig.

De heer Van der Stee: Ja, daar heb je een vergrootglas voor nodig.

De heer Duijsens: Dat zijn zo'n grote letters.

De heer Van der Stee: Meestal staat hij gelukkig ook digitaal, dus kunt u met twee vingers het uit elkaar schuiven en dan valt het beter te lezen. Dat kan best wel ergens hier blijven staan, maar ik kan het niet zo snel vinden. Wat wij hebben geprobeerd en dat is gelijk ook een beetje op de vraag van de heer Van den Berg, welke investeringen en welke niet. Degenen die hierop staan, dat zijn degenen die we wel doen en dat betekent degenen die u van de oude PIP-lijst ziet die er niet bij staan, die doen we dus niet. Klinkt misschien heel flauw, maar we hebben in feite dus nog niet het uitgewerkt, want dat komt bij die begroting wel weer. Maar we hebben nu van deze investeringen die in bijlage 2 genoemd zijn, dus de pagina 18 en 19 en 20, dat zijn de investeringen die dus of van de lijst B op het tweede deel stonden of op de PIP stonden en deze investeringen zijn dus meegenomen in de begroting, of tenminste in de Kadernota.

De heer Van den Berg: Die heb ik gezien inderdaad, als ik mag, voorzitter. Maar ik weet bijvoorbeeld op die PIP-lijst staan ook een aantal investeringen die nodig zijn, omdat we de Flora Campus gaan ontwikkelen en die tellen op tot forse bedragen.

De heer Van der Stee: Die zijn meegenomen. Dus de investeringen van de Flora ...

De heer Van den Berg: Nee, maar die ook buiten het plangebied zitten. Er staan er in die PIP-lijst staan er een drietal genoemd en die tellen op tot een heel fors bedrag. Die tellen op, dat is onder andere infrastructuur FloraHolland, telt op tot 11 miljoen, mobiliteitshub, telt op tot 5,8 miljoen, leges Royal FloraHolland, telt op tot 8,5 miljoen.

De heer Van der Stee: Die zit nu in de begroting. Die zit in het kredietvoorstel. Dat is die sporthal.

De heer Van den Berg: Nee, nee, nee, nee. U doet mij een groot plezier als u die lijst kijkt en eventjes gewoon een kruisje zet bij wat is opgenomen.

De heer Van der Stee: Ik kom daar bij u op terug en ik hoor een aantal investeringen ook van mobiliteitshub en OV. Daar zijn ook weer dingen bij die dus inderdaad gefinancierd worden vanuit de MRDH, maar wij zullen

voor u dat overzicht duidelijk maken welke investeringen die op de PIP-lijst staan of meegenomen zijn in de Kadernota of welke dus inderdaad nog meegenomen moeten worden.

De heer Van den Berg: Want neem bijvoorbeeld mobiliteitshub. Ik dacht dat 8,5 miljoen zit opgenomen in de grondexploitatie of in de investeringsvoornemens voor Flora, maar de gemeente zal ook een aantal investeringen zelf nog moeten doen die ten laste van de jaarlijkse exploitatie komen. Die staan in die hele per-MIP-lijst en ik ben benieuwd welke daarvan we nu in de Kadernota hebben verwerkt en welke we de komende jaren moeten doen of als we inderdaad op slot zitten, niet meer zouden kunnen doen. Dat overzicht willen wij graag hebben.

De heer Van der Stee: Ik maak voor u een memo nog voor 3 juli met het overzicht welke kosten die inderdaad van die PIP-lijst staan die in de Kadernota zitten, welke komen later nog en wat zijn eventueel de dekkingen vanuit andere of die vanuit de gemeentelijke middelen moeten komen. Voor welke ...

De heer Van den Berg: Voor welke opgaven we nog staan de komende jaren.

De heer Van der Stee: Juist. De vraag is duidelijk. Voorzitter, dan even de ravijnjaren van de heer De Gier. Wij hebben in het verleden ontzettend hard gewerkt om de 4 miljard die van het ravijn was, dat voor ons structureel 20 miljoen betekent, om die terug te brengen. En u heeft als u terugkijkt in de afgelopen begrotingen een stofkamoperatie gezien, u heeft een twee procentoperatie gezien. Dat zijn structurele posten. Daarmee hebben we een heleboel zaken permanent al opgelost. Er blijft een deel over. Dat hebben we ook allemaal binnen de begroting meegenomen. De oude manier van vorige keer en dat is misschien een beetje verwarrend met die reserve, die reserve, die hebben we opgeheven, omdat we weer een nieuwe situatie hebben, dus we hebben die weer terug laten vallen in de jaarschijven, maar we hebben in ieder geval voor de ravijnjaren gezorgd met de oplossingen van de afgelopen jaren, de stofkamoperatie, de twee procent, de onderuitputtingen, alles heeft geleid tot deze begroting samen met dus de stappen die we in het afgelopen jaar gedaan hebben, waarbij we in het eerste en het laatste jaar een sluitend verhaal hebben. We hebben nog twee gaten over. Het is een beetje raar, want we hebben een kabinet wat binnenkort op het bordes staat, maar daar heeft het niet voor gezorgd, maar het oude kabinet dat er dus nu nog zit heeft in de Voorjaarsnota een bijzonderheid uitgehaald. Die heeft gezegd we draaien dat derde miljard terug, want het eerste miljard is al eerder teruggedraaid en we hebben eigenlijk nog 2 miljard, voor ons dus 10 miljoen, die we graag zouden willen hebben van het Rijk. Daar doen we via de VNG ook heel veel moeite voor om dat alsnog te krijgen. Dat zou ons helpen, want dan zou een deel van de OZB-stijging zou dan daarmee kunnen vervallen. Op dit moment zit het nog niet in het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet, maar wel degelijk heeft het kabinet wat er nu zit, heeft dus alweer 1 miljard teruggedraaid. Daarbij hebben ze wel gezegd dat voordeel dat ziet u dus al in de meerdere jaren, maar u moet nog een jaar even 1 miljard aan ons, 675 miljoen om precies te zijn weer terugbetalen en dat is incidenteel dus gedekt in deze Kadernota. Wij hebben dus heel veel werk verzet om los van wat het Rijk dus dadelijk nog gaat doen te komen tot een sluitende begroting, zowel volgend jaar als het jaar erop. En u zegt de circulaire valt positiever uit. Ja, u heeft hem misschien vrij laat gehad, maar ik zou u toch willen wijzen op de conclusie die wij hebben op de pagina 4 onderaan dat wij iets wat minder positief sluiten in het laatste jaar dan we hadden gehoopt. Want uit het saldo '25 is een voordelig van in deze Kadernota van 2,8 miljoen, zakt naar 1,7 miljoen en het voordeel in 2028 van 1,6 miljoen, daar blijft nog maar 3 ton van over. Dat is niet de 3 ton die de heer Witkamp noemde vanuit de GREX, maar dat is de 3 ton in het FMP. Dit is dus wat u noemt, u zegt de circulaire valt positief uit. Ik vind het niet positief. Het heeft een negatief effect en dat betekent dus dat de cijfers die op onderaan op pagina 4 zijn, dat zijn dus de geactualiseerde cijfers die in feite dadelijk gaan gelden voor de begroting.

De heer Van den Berg: Voorzitter, één vraag bij interruptie. Die laatste cijfers, die u noemt in die raadsinformatiebrief, dat is inclusief de belastingopbrengsten zoals u die in gedachten hebt?

De heer Van der Stee: Ja. En dat is ook wat wij in de Kadernota hebben proberen aan te geven. Ieder jaar zullen we dus gaan kijken hoe we daarmee om kunnen gaan, of we de dingen kunnen ombuigen zodat je dus niet naar wat we wel eens noemen het laatste middel van die OZB hoeven te doen. En daarbij zei ik al, stel ik heb er nog niet zoveel hoop op, maar stel dat de VNG het voor elkaar krijgt samen met de gemeentes om die 2 miljard nog een deel terug te krijgen, dan zou dat direct een voordeel kunnen hebben dus op wat wij voor de dekking gebruiken om dat op een andere manier te kunnen doen. Bij ons zou die 2 miljard een 10 miljoen ongeveer zijn. Ik durf daar niet op te rekenen. Ik verwacht eerder als ik signalen hoor rondom allerlei posten waar het Rijk voor staat dat de financiën in de toekomst nog best wel eens een pittige discussie zullen gaan opleveren. Voorzitter, de heer Van den Berg begon even met moeite met de Kadernota moeten vaststellen. En daar hebben wij ook lang een discussie gehad over in college. Hoe gaan we hier nou mee om. We hebben toen het besluit als volgt geformuleerd dat wij de Kadernota 2024 vaststellen, waarin de koers en ambitie van het college zijn opgenomen voor de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026. Daarmee bedoelden wij dat wij het hele verhaal en met doorkijken meerjarig als kaders willen krijgen van u. Ik hoor u zeggen ja, doe het nou eigenlijk anders en noem het anders. Bij de begroting stellen we altijd een jaarschijf vast en nemen we de rest als, de andere jaren als leidraad. Volgens mij moet u het ook zo zien. Wij vragen als college met deze Kadernota steun, ruggensteun, dit is een soort leidraad hoe wij de begroting straks willen gaan indienen. En in november heeft u nog de kans om op alles ja en nee te zeggen en te amenderen en noem het maar op, want dat budgetrecht blijft bij u liggen, maar we willen wel als leidraad verder met de wijze waarop we het nu opgezet hebben richting de begroting. Mochten er nog dingen in de tussentijd veranderen, kan het inderdaad de begroting veranderen. Als u bij de Kadernota alvast amendementen mee wil geven of moties geeft, ja dan kunnen wij natuurlijk nog in de zomer daarnaar kijken. Maar nogmaals, dit is voor ons de leidraad, wij noemen dat een kader. Als u moeite heeft met dat woord, wil ik daar best nog wel met u over praten. Maar wij vragen aan u geef ons nou hiermee de ruggensteun om daarna die besluiten van die GREX en het Vakcollege en de tijdelijke woningen te kunnen gaan starten, want die dekking zit niet alleen in de eerste jaarschijf, die dekking zit ook in de komende jaren en het woordje kader of leidraad of dat maakt mij niet uit. Als u een prettiger gevoel heeft bij de wijze waarop we dat formuleren ook rondom de begroting, dan wil ik daar met u rustig van gedachten wisselen. Maar dat hoor ik dan dadelijk wel van u in tweede termijn. Nogmaals, voorzitter, wij willen jaarlijks de dekking natuurlijk heroverwegen, bekijken of er ontwikkelingen zijn waardoor we in ieder geval het op een andere manier kunnen financieren. Maar voorlopig gaan we dus uit zoals het in de Kadernota omschreven is, omdat je daarmee hem dus het eerste en het laatste jaar sluitend hebt en het laatste jaar sluitend is gezien de grote besluiten die er daar volgen wel van belang dat we dat als richting hebben, dat we weten dat dat onze opgave is. Voorzitter, ik wacht dadelijk de reacties af daarop. Dan ga ik even kijken of ik alle vragen gehad heb. De circulaire, ravijnjaren, de PIP-lijst, de signaalwaarde. U heeft een opmerking gemaakt over de 150 procent. De provincie kijkt vanaf 130 procent, dan word je al oranje. Maar 150 zit volgens mij inderdaad de volgende. Wij gaan wel met dit verhaal voor een sluitende begroting volgend jaar en het jaar daarop, waarbij we denken dat we ook een degelijke financiële en gezonde gemeente zijn die dat aankunnen en we zullen zeker ook de raad bij de ontwikkelingen iedere keer meenemen. Voorzitter, ik laat het even bij deze eerste termijn. Er is nog een vraag over De Naald en ik kijk even welke collega daar ... Achter u wordt gezwaaid.

De voorzitter: Oké. Dan vragen wij wethouder Van Staalduinen naar voren voor haar antwoord.

Mevrouw Van Staalduinen: Ja, dank u wel. Vraag van D66 waarom het zo lang geduurd heeft voordat u het rapport heeft gehad. Ja, ik denk dat we daar een commissie mee bezig zijn geweest. Toen is het antwoord ook al gegeven. We hebben het rapport in mei gehad en normaal gesproken gaat dan altijd eerst gaan de ambtenaren daarnaar kijken en die gaan daarop adviseren om vervolgens naar het college te gaan en dat duurt inderdaad even en dat is dus nu ook gebeurd. Het is overigens in één maand tijd nog niet eens heel lang, want dat kan natuurlijk veel langer duren, dus we hebben ons best gedaan om het zo snel mogelijk te doen en zo is het ook gegaan. We hebben het afgelopen dinsdag in het college besproken en u heeft direct daarna het rapport gekregen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Waren er nog vragen voor een tweede termijn of zijn er nog vragen onbeantwoord gebleven? De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u voorzitter. Het zal de fractie van GBW een biet zijn hoe de gemeente of hoe het college van B&W de Voorjaarsnota noemt. Dat mag Kadernota zijn, dan mag perspectiefbrief zijn. Welke titel u daaraan geeft maakt ons niet zoveel uit. Waar het ons om gaat, dat u nu voorstelt anders dan in vorig jaar om de Kadernota vast te stellen. Dat gaat ons echt te ver. Wij willen dat graag dat wij de Kadernota ... Het is uw nota. U schetst daar het financieel perspectief in. U doet een aantal suggesties voor financiële maatregelen. Daar kunnen wij wat van vinden of niet. Dat gaan wij doen op 3 juli. Maar wij zouden graag willen dat het besluit wordt aangepast in die zin dat de raad de Kadernota voor kennisgeving aanneemt. En alle investeringsbeslissingen, zoals in het Vakcollege, zoals in het parkeren, zoals de tijdelijke woningen, daar gaat de raad op 3 juli ook een besluit over nemen. Dan is het logisch dat die in de volgende jaren ook financieel wordt verwerkt. Daar verandert de Kadernota niets aan. Dus graag het besluit dat wij moeten nemen aanpassen dat de raad de Kadernota van kennisgeving aanneemt.

De voorzitter: Oké. Dat is meer een oproep dan een vraag. We gaan naar anderen.

De heer Van den Berg: Het weegt binnen de fractie van GBW heel zwaar. Wij hebben heel veel moeite om de Kadernota vast te stellen. Wij vinden echt dat het moet blijven bij voor kennisgeving aannemen.

De voorzitter: Dan blijft het een oproep en geen vraag. We gaan naar een volgende fractie. Anderen? De heer Chafiâ, CDA.

De heer Chafiâ: Aanvullend, want ik hoor ook wat de heer Van den Berg zegt en ik hoorde ook het antwoord van de wethouder. Ik ben wel benieuwd, want u zegt het gaat dan om rugdekking voor de volgende stappen die we willen nemen rondom die grote investeringen. Wat is het risico als wij de Kadernota niet aannemen maar ter kennisgeving aannemen? Zitten daar risico's aan?

De voorzitter: Dat is een vraag in het verlengde. Heel goed, mijnheer Chafiâ. Mijnheer Van den Berg, u wordt op uw wenken bediend. De heer Van Koppen, LPF.

De heer Van Koppen: Ja, voorzitter, als ik een reactie mag geven op de heer Van den Berg en het antwoord net van de wethouder. In mijn ogen deed de wethouder een beetje van joh, het heeft maar een naampje, maar het is wel degelijk een andere opstelling dan inderdaad de voorgaande jaren, waar we inderdaad zeiden gewoon ter kennisname vaststellen. Dus ja, wat onze fractie betreft zitten wij ook op die lijn. We doen ter kennisname vastnemen en met de begroting zien we wel hoe alles uitgewerkt is. Hoe wij het jaren als fractie ook hebben gedaan, is dat we een aantal moties aankondigen of amendementen, die laten we, gek gezegd, die noemen we en laten we boven de markt hangen tot en met november, dus gewoon niks in principe ga je

verder vastleggen, maar het is alleen maar richting geven. Dus nou ja, dan kunnen we er kennis van nemen en in november zien we wel waar de klappen komen of niet. Dus ik snap op zich wel die rugdekking, maar het is niet dat de raad hierin wat anders vraagt. Het college is, nou niet gedraaid, maar die doet het anders dan andere jaren en ik denk dat het een terechte vraag is waarom is het anders dan andere jaren.

De voorzitter: Oké. De heer Duijsens, Westland Verstandig.

De heer Duijsens: Ja, of een soort tussenvorm vinden. Dat hoor ik de wethouder zeggen dat hij zegt van ja, het ter kennisneming gaat niet vanwege allerlei verplichtingen die we moeten aangaan, even in mijn woorden. Dus maar vaststellen, ik ben het met de overkant eens, dat hebben we nog nooit gedaan. Dat is wel een keer in het diepe verleden door vorige bestuurders wel geprobeerd, daar hebben we ons ook tegen verzet. Maar dit is iets bijzonders, dus de vraag aan de wethouder is concreet: is er een tussenvorm mogelijk waarbij de vrijheid blijven staan van november de begroting en hij een rugdekking heeft voor wat betreft datgene wat er op korte termijn besloten moet worden aan verplichtingen en dat we daar dan die tussenvorm in vinden. En of de wethouder daar eventueel met een tekstvoorstel kan komen voor de vergadering. Wij kunnen dat wel allemaal met amendementen gaan proberen, maar goed, dat lijkt me veel simpeler dat het college zelf haar voorstel, als ze dat wil, beluisterend wat vandaag hier gezegd wordt, aanpast.

De voorzitter: Oké. Wethouder Van der Stee.

De heer Van der Stee: Voorzitter, ik snap op zich het dilemma wel, maar ik zou ook bij u het dilemma neer willen leggen. Wij vragen namelijk ook een stukje ruggensteun. Nog sterker, wij vragen daarna met de GREX of u akkoord wil gaan met een exploitatie van boven de 100 miljoen. Wij vragen daarna aan u een verhaal rondom het Vakcollege, de eerste bouwstroom waarbij ook een mooie sporthal zit met evenementfunctie, erboven woningen en eronder parkeren van bij elkaar 50 miljoen. De investering van de parkeergarage de eerste 2 jaar 15 miljoen. Daarna vragen we ook aan u een investering van de tijdelijke woningen. Als u nu zegt ja, we nemen alleen kennis van de Kadernota, dan hebben wij eigenlijk geen ruggensteun om die kredieten aan u voor te leggen. Dat is echt een punt waarmee we zitten, want de kredieten die hebben een dekking nodig. Daarom probeerde ik al en die oproep wil ik van u wel meenemen om te kijken naar een formulering waarin we toch die ruggensteun krijgen en dat probeerde ik al daarnet met de tekst te doen van net zoals bij naar aanleiding van de opmerking van mijnheer Van den Berg, hoe heet het, waarin ik zeg van laten we dan kijken naar een formulering die bij de begroting staat, waarbij we deze Kadernota dus als een leidraad zien voor het te voeren beleid en daarmee op een gegeven moment weten dat u met dingen die hierin staan, zeker ook de dekking, voorlopig akkoord gaat om in ieder geval met die kredieten te starten. Als wij niet onze rugdekking hebben, dan zou een gevolg kunnen zijn dat het college moet besluiten om ook de kredieten, de GREX pas voor te leggen als de begroting in november ook besloten wordt en dat zou een hele jammer zijn. Dus ik zal deze opmerkingen van vanavond ...

De heer Van den Berg: Voorzitter.

De heer Van der Stee: Meenemen naar het college, waarbij ik zal kijken naar een formulering waarbij wij genoeg steun hebben als leidraad of wat dan ook, waarbij wij de kredieten aan u kunnen voorleggen. Maar we hebben de zekerheid, de rugdekking en de dekking financieel dus nodig om de besluiten te kunnen nemen.

De heer De Gier: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, één moment mijnheer De Gier, want mijnheer Van den Berg die was iets eerder. Daarna kom ik bij u.

De heer Van den Berg: Mag ik de wethouder dan de suggestie doen? De kredietvoorstellen zijn afzonderlijke raadsbesluiten, dat u daar een beslispunt aan toevoegt dat de raad besluit de financiële consequenties te verwerken in de programmabegroting 2025-2028. Want die besluiten nemen we en daar zijn we ook, daarmee gaan we ook aan dat die kapitaallasten gedekt moet, alles gedekt moet worden in de begroting. Kunt u toch in die besluiten opnemen? U hoeft toch niet een Kadernota? Want met die Kadernota stellen we ook een heleboel andere dingen vast, waar in ieder geval de fractie van GBW niet van overtuigd is dat we het op die manier moeten doen. Wij zullen onze opmerkingen over de Kadernota geven in onze eerste bijdrage. Wij zullen geen amendement indienen, geen moties. We vragen gewoon in onze bijdrage bij de Kadernota aandacht voor een aantal andere dingen dan u schrijft in uw Kadernota.

De voorzitter: Oké. Even naar de heer De Gier en dan naar de wethouder.

De heer De Gier: Voorzitter, eigenlijk sluit ik een beetje aan bij de heer Van den Berg. Volgens mij kunnen we ook het besluit voor de GREX enzovoort beginnen: kennisgenomen van de Kadernota besluit de raad hoppatee en dan nemen we alsnog die financiële besluiten, want dat die genomen moeten worden, dat snappen we denk ik allemaal wel.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Stee: Ja, voorzitter, het geven van het krediet, dat is inderdaad één besluit, maar er zit bij het geven van een krediet een dekkingsverhaal en zonder de dekking die wij voorstellen in deze Kadernota kunnen we niet overgaan, want we kunnen u niet laten besluiten over een ongedekt kredietvoorstel. En ...

De heer Van den Berg: U kunt toch in het besluit dat wij nemen voor het kredietvoorstel toch gelijk de dekking aangeven, dekking te vinden in de programmabegroting '25-'28. Daar staan de besluiten van de raad in.

De heer Van der Stee: Ja, maar de dekking, die hebben wij gevonden, die geven wij dus aan in deze Kadernota. En als u zegt van ja, maar u moet zelf weer een dekking gaan vinden voor in de begroting, dan hebben wij dus een opgave waarvan het college zegt ja, daar geven we een richting aan en als ik het niet met deze richting eens bent, dan moeten we ons nadenken of we dan wel het krediet op dit moment willen verstrekken. Maar nogmaals, ik zal kijken naar een formulering waarbij uw gevoel inzit. Alleen wij leggen deze Kadernota voor, omdat wij daarna grote besluiten willen nemen en daar zit een dekkingsverhaal bij. Dat er ook andere posten in zitten, daar kunt u dadelijk bij de begroting allemaal op amenderen. Dat is allemaal geen probleem. U kunt de opmerkingen nu bij de Kadernota al meenemen van beste college, met deze posten die zien wij niet zitten. Dan kunnen wij dat verwerken eventueel bij de begroting als daar een meerderheid voor is. Maar het hele verhaal staat wel met de grote uitgaven die ervoor gaan, de grondexploitatie en daar is een dekking bij en dat dekkingsvoorstel dat zit in de Kadernota en daar vragen wij voor u als leidraad, als ruggensteun of als kader om dat uit te spreken.

De voorzitter: Oké. De heer Duijsens.

De heer Duijsens: De wethouder, als u toch het woord leidraad eventueel verwijst naar het financieel meerjarenplan wat erbij zit, dan zijn we daar toch uit heel snel? Want dan doet u alleen die posten en dat neemt u dan als leidraad voor het te voeren beleid. Klaar. En dan is er een soort tussenvorm tussen ter

kennisneming en vaststelling, maar het is meer los dan vast, zou ik zeggen. Dus daar zou toch iedereen de handen voor op elkaar moeten zien te krijgen.

De heer Van den Berg: Wethouder, zoek geen problemen op.

De voorzitter: De heer ... Sorry, de heer Plomp, die was eerder, mijnheer Van den Berg. Eén moment. De heer Plomp, GroenLinks.

De heer Plomp: Ja, voorzitter, ik hoor wat er gezegd wordt en ik snap de lijn. Ik zit er ook zelf ook een beetje op. Zou het mogelijk zijn om die Kadernota een soort van te splitsen dat we een los voorstel hebben waar die dekking in staat, dat we die echt vaststellen en dat we dan de rest waar algemenere dingen in staan waarvan de heer Van den Berg ook zegt ja, daar hebben we wel meningen over. Dat zouden we mogelijk willen amenderen bij de begroting, dat we dat stuk los hebben en dat we daarvan zeggen oké, we nemen het ter kennisgeving aan dat we ongeveer weten waar jullie mee bezig zijn?

De voorzitter: Dan nu naar de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Ja, ik zou de wethouder ook willen wijzen, ik dacht dat het bij de GREX was, dat er een begrotingswijziging voor 2024 erbij wordt gezocht als dekking voor de 8,5 miljoen risicoreservering, zeg ik uit mijn hoofd hoor. Ik probeer een dergelijk iets te vinden. Maar zoek geen moeilijkheden op. Laat ons besluiten dat ding voor kennisgeving aan te nemen en regel netjes de dekking voor de drie voorstellen waar bijna de hele raad denk ik of de raad in meerderheid mee akkoord is. Zoek echt geen moeilijkheden op, beste wethouder.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Stee: Voorzitter, deze wethouder zoekt geen moeilijkheden, maar het college zoekt wel een uitdaging en de uitdaging, die pakken wij op. We hebben uw reacties gehoord en wij zullen kijken wat wij aan de tekst kunnen veranderen. Maar nogmaals, het college is wel van mening op het moment dat wij geen ruggensteun voelen voor de dekking om deze grote investering en deze grondexploitatie te starten, dan kunnen wij niet verder. Dus wij zullen echt daar een modus moeten vinden met de tekst waarbij u ons wel dus de ruggensteun geeft. Ik ga kijken met uw opmerkingen wat wij aan de formulering kunnen doen. Ik laat u dat weten na de volgende collegevergadering. Ik had aangeboden om in ieder geval deze Kadernota met daarin dus dat verwerkte financieel meerjarenperspectief als leidraad dus te aanvaarden, zoals we dat ook bij de begroting doen voor het te voeren beleid en daar zit dus die dekking bij. Misschien kunnen we het knippen, dat u nog wel de ruimte heeft voor die discussie over de kleinere posten, maar volgens mij heeft u die ruimte altijd, want u kunt altijd daarin amenderen en dat geldt ook straks bij de begroting. Ik wil voorkomen dat we dadelijk een heel groot besluit nemen over de GREX, over de investeringen en in november er niet uitkomen hoe we dat gaan dekken, omdat daar de meningen in de raad over verdeeld zijn, want dan hebben we gewoon een niet sluitende begroting en dat wil het college absoluut niet gaan indienen bij de Provincie.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Oké. Hier ...

De heer Duijsens: Nog één vraag ter verduidelijking. Hier.

De voorzitter: De allerlaatste, want hier wilde ik ...

De heer Duijsens: Ja. Komt het college met een suggestie of wordt de bal, het dilemma terug verplaatst?

De heer Van der Stee: Voorzitter, de raad mag altijd met amendementen komen en met voorstellen komen. Daar zullen we serieus naar kijken. Maar ik heb u net aangegeven ik voel hier het gevoel in van de commissie. Ik heb al een tekstsuggestie. Ik ga met deze opmerkingen samen met mijn collega's kijken of wij naar een formulering kunnen komen en dan laat ik u dat volgende week na de collegebehandeling weten. Maar nogmaals, ik ga niet herhalen. Het is voor ons wel een hele belangrijke om te weten of we steun krijgen voor de programma's die we hebben met de dekking die we daarvoor voor ogen hebben.

De voorzitter: Goed zo. En dat wordt dus ook een bespreekstuk op de raad van 3 juli waarschijnlijk. Helemaal goed.

10. Sluiting

De voorzitter: Ik wil u allemaal hartelijk danken.

De heer Van der Stee: Ik had toch zo gehoopt dat alles een hamerstuk werd. Dan konden we heel snel naar het terras toe, want het zonnetje komt eindelijk weer een keer na alle regen vandaag ...

De voorzitter: We gaan ...

De heer Van der Stee: Maar dat gaan niet gebeuren. Ik zie u graag op 3 juli.

De voorzitter: Helemaal goed. Ik wil u allemaal hartelijk danken en ik wens u een fijne thuisreis.